

Program rozvoja obce

Brezina

na roky 2019 – 2024

Názov:	Program rozvoja obce Brezina na roky 2019-2024
Územné vymedzenie:	Obec Brezina
Územný plán obce schválený:	nie
Dátum schválenia PRO:	9.9.2019
Dátum platnosti:	od september 2019 do december 2024
Verzia ¹ :	1.0
Publikovaný verejne dňa:	10.9.2019
Vypracoval:	RNDr. Radomír Babiak, PhD., www.dokumentypreobce.sk

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

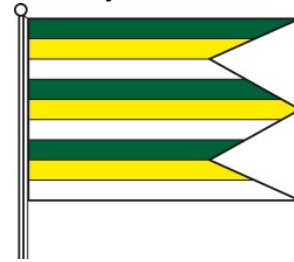

Brezina

Erb obce

vlajka obce

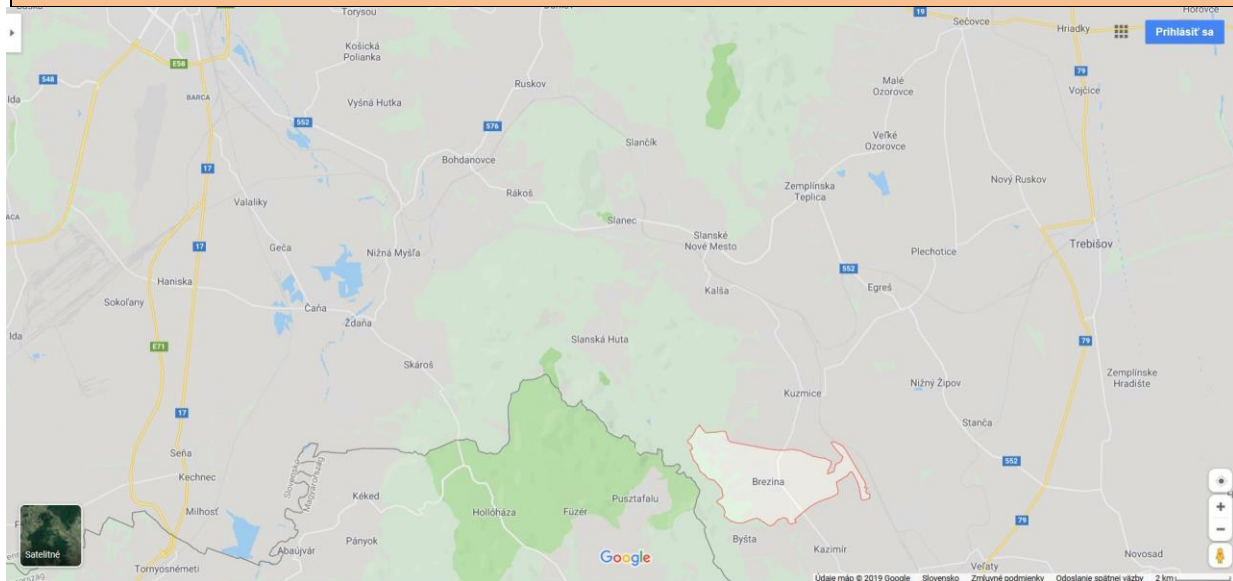
Základné údaje

Samosprávny kraj:	Košický
Okres:	Trebišov
Historický región:	Zemplín
Poloha obecného úradu:	48°32'60'' s.g.š. a 21°33'11'' v.z.d.
Nadm. výška pri obec. úrade:	176 m.n.m.
Rozloha katastra:	1 296 ha k 31.12.2018
Počet obyvateľov:	643 k 31.12.2018
Hustota obyvateľstva:	50 obyv./km ²
PSČ:	076 12
Evidenčné číslo vozidiel:	TV

Oficiálne kontakty

Adresa:	Obec Brezina Brezová 151/32 076 12 Brezina
Web:	www.obecbrezina.sk
Email:	obecbrezina@slovanet.sk
Telefón:	056 / 67 91 232
IČO:	00 331 384

Poloha obce

OBSAH

ÚVOD	5
ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCE BREZINA NA ROKY 2019-2024.....	6
ANALYTICKÁ ČASŤ	9
ZOZNAM ANALYZOVANÝCH VÝCHODISKOVÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV A DÁT.....	10
A.I ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA	11
Stručná história obce.....	11
Prírodné pomery.....	11
Kvalita životného prostredia.....	12
Ochrana prírody a krajiny.....	12
Odpadové hospodárstvo.....	12
Ochrana proti povodňam.....	13
Obyvateľstvo.....	13
Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva.....	13
Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku.....	16
Národnostná a konfesijná štruktúra.....	17
Vzdelanostná štruktúra.....	18
Nezamestnanosť.....	19
Domový a bytový fond.....	22
Dopravná infraštruktúra.....	22
Technická infraštruktúra.....	23
Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra a služby.....	23
Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport.....	24
Administratívno-správne služby.....	25
Hospodárske pomery.....	25
Polohová atraktivita územia.....	25
Poľnohospodárstvo, lesné a pozemkové hospodárstvo, priemysel.....	26
Cestovný ruch.....	26
Finančná analýza.....	27
Prehľad majetku a zdrojov.....	28
Analýza príjmov a výdavkov.....	28
Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR.....	30
Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií.....	32
A.II ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	34
Členstvo obce v organizáciách.....	35
Štrukturálne fondy v programovom období 2014-2020.....	35
STEEP analýza.....	38
A.III ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA	39
SWOT analýza.....	39
Kľúčové faktory a disparity územia.....	40

B-STRATEGICKÁ ČASŤ	41
STRATEGICKÁ VÍZIA A STRATEGICKÝ CIEĽ OBCE	42
STRATÉGIA ROZVOJA	43
C-PROGRAMOVÁ ČASŤ	46
OPATRENIA, PROJEKTY A AKTIVITY PODĽA PRIORITYNÝCH OBLASTÍ	47
SÚBOR UKAZOVATEĽOV, VÝSLEDKOV A DOPADOV	51
D-REALIZAČNÁ ČASŤ.....	59
AKČNÝ PLÁN OBCE	60
ADMINISTRATÍVNE, ORGANIZAČNÉ A INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE PRO	62
STRUČNÝ POPIS KOMUNIKAČNEJ STRATÉGIE.....	62
SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA	63
E-FINANČNÁ ČASŤ	64
INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN.....	65
MODEL VIACZDROJOVÉHO FINANCOVANIA A FINANČNÝ RÁMEC.....	66
SYSTÉM HODNOTENIA A ZARAĐOVANIA PROJEKTOV DO FINANCOVANIA.....	72
ZÁVER	73
PRÍLOHY	74
ZOZNAM ČLENOV RIADIACEHO TÍMU ZAPOJENÝCH DO SPRACOVANIA PRO.....	75
ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV POUŽITÝCH V PRO.....	75
ZOZNAM SKRATIEK POUŽITÝCH V PRO.....	76
AKČNÝ PLÁN NA DANÝ ROZPOČTOVÝ ROK S VÝHLÁDOM NA 2 ROKY	77
ZOZNAM TABULIEK, GRAFOV A FORMULÁROV	81

Úvod

Obecná samospráva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja tvorí integrálnu súčasť regionálnej politiky a regionálneho rozvoja. Integrálnou súčasťou regionálnej politiky sa stala najmä v súvislosti s rozsiahlou decentralizáciou verejnej správy, ktorá sa na Slovensku uskutočnila po prelome milénia a ktorou na obecné samosprávy prešlo obrovské množstvo kompetencií, zodpovednosti a taktiež financií, predstavujúcich významnú časť verejných financií. Samosprávy tak v oblasti vytvárania podmienok pre hospodársky a sociálny rozvoj územia majú svoje nezastupiteľné postavenie. Či už v rámci svojich originálnych kompetencií alebo preneseného výkonu štátnej správy, obce zabezpečujú výkony a služby vo verejnom záujme. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť a úsilie koncipovaniu rozvojových stratégií samospráv.

Dokument „Program rozvoja obce Brezina na roky 2019-2024“ (ďalej aj „PRO“) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskej a sociálnej situácie stanovuje strategické ciele a priority v záujme budúceho rozvoja obce. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania obce. Týmto programom sa uskutočňuje podpora rozvoja na lokálnej úrovni s dôrazom na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť. Ide o program cielených opatrení, navrhnutý pre stimulovanie rozvoja obce v strednodobom horizonte.

Cieľom tohto dokumentu je navrhnúť funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu rozvoja obce so zreteľom na potreby jej obyvateľov. Tento dokument formuluje tak strategické ciele, ako aj konkrétne opatrenia a aktivity, realizáciou ktorých budú tieto ciele naplnené. PRO nie je uzavretý dokument bez možnosti zmien. Práve naopak, je dokumentom živým, otvoreným, ktorý môže byť v prípade potreby kedykoľvek aktualizovaný, dopĺňovaný a upravovaný. Jeho význam a využitie spočíva predovšetkým v tom, že je spracovaný na základe prieskumu názorov a potrieb volených orgánov obce, jej obyvateľov, záujmových skupín, ako aj za spoluúčasti miestnych aktérov a odborníkov.

Ambíciou dokumentu je podať odpovede na tri základné a najdôležitejšie otázky:

1. Akí sme a kde sa nachádzame?
2. Kam sa chceme dostať?
3. Ako sa tam dostaneme?

Cieľom analytickej časti je identifikácia rozvojových faktorov a disparít obce (akí sme a kde sa nachádzame). Následne je v strategickej časti sformulovaná vízia, ktorá dáva odpoveď na druhú otázku (kam sa chceme dostať). Spôsob ako sa tam dostať je stanovený v stratégii rozvoja, ktorej úspešné naplnenie bude závislé od úspešnosti realizácie opatrení a aktivít, definovaných v programovej časti dokumentu.

Pri vypracovaní tohto programu rozvoja sa zohľadnili priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých jeho obyvateľov. V záujme naplnenia dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR zameranej na rozvoj obcí, miest a regiónov, na zvyšovanie ich výkonnostného potenciálu a konkurencieschopnosti Národná stratégia regionálneho rozvoja SR stanovuje strategický cieľ: Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.

Zámer spracovania Programu rozvoja obce Brezina na roky 2019-2024

Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PRO

Zámer spracovania PRO	
Názov dokumentu	Program rozvoja obce Brezina na roky 2019-2024
Forma spracovania	<p>Program rozvoja obce Brezina na roky 2019-2024 (ďalej aj „PRO 2019-2024“) bude spracovaný podľa aktuálneho znenia zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Spracovanie dokumentu bude rešpektovať princíp partnerstva. Vykonané bude participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov obecného úradu, poslancov OcZ, širokej verejnosti a externých odborníkov.</p> <p>PRO bude vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými tak v Národnej stratégii regionálneho rozvoja, ako aj v Programe rozvoja Košického samosprávneho kraja.</p>
Riadenie procesu spracovania	<p>Za riadenie procesu spracovania zodpovedá riadiaci tím zložený zo zástupcov obce a zhotoviteľa. Členmi riadiaceho tímu sú:</p> <p>Za obec: <u>Koordinátor riadiaceho tímu</u> Ing. Mária Baloghová – starostka obce</p> <p><u>Členovia riadiaceho tímu</u> Jana Geňová Bc. Renáta Maťašová</p> <p>Za zhotoviteľa: <u>Člen riadiaceho tímu</u> RNDr. Radomír Babiak, PhD. – externý odborník</p> <p>Riadiaci tím zodpovedá za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - celkovú koordináciu spracovania PRO 2019-2024, - spracovanie analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia, - spracovanie východísk pre strategickú časť, - vypracovanie strategickú vízie, - vypracovanie sumárneho návrhu aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán, - stanovenie termínov realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania), - spracovanie akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky, - vytvorenie systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PRO, - spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PRO, - finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie.
Obdobie spracovania	August – september 2019
Financovanie spracovania	Z rozpočtu obce.

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PRO

Harmonogram spracovania PRO (2019)												
Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod								X				
Analytická časť								X				
Strategická časť								X				
Programová časť								X	X			
Realizačná časť								X	X			
Finančná časť								X	X			
Záver									X			

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 3 (Ú3): Metódy zapojenia verejnosti do spracovania PRO

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Verejné informačné tabule	áno		
Internetové stránky	áno	áno	áno
Obecné noviny			
Obecný rozhlas	áno		
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi		áno	áno
Návšteva v území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie			
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Dotazník pre záujmové skupiny			
Dotazník pre širokú verejnosť			
Pracovné skupiny	áno	áno	áno
Nezávislí experti poskytujúci poradenské služby	áno	áno	áno

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Formulár 4 (Ú8): Štruktúra dokumentu

Úvod

táto časť zahŕňa:

- stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PRO,
- stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov, týkajúcich sa vymedzeného územia,
- zámer spracovania PRO.

Analytická časť

táto časť zahŕňa:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PRO vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov k 31.12. príslušného roku),
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),

- analýzu väzieb územia,
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení,
- odhad budúceho možného vývoja.

Strategická časť

táto časť zahŕňa:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách – oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Programová časť

táto časť zahŕňa:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Realizačná časť

táto časť zahŕňa:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PRO,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PRO, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky – vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Finančná časť

táto časť zahŕňa:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PRO,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Záver

táto časť zahŕňa:

- informáciu o schválení a zverejnení PRO.

Prílohy

táto časť zahŕňa:

- Príloha č. 1 – Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PRO,
- Príloha č. 2 – Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO (východiskové strategické a koncepčné dokumenty, súvisiaca legislatíva),
- Príloha č. 3 – Zoznam skratiek použitých v PRO,
- Príloha č. 4 – Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky.

Analytická časť

Programu rozvoja obce

Analytická časť PRO obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie – analýzu aktuálneho stavu, v akom sa obec nachádza. Definuje vnútorný potenciál územia a limitujúce faktory rozvoja obce.

Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát

Pri spracovaní Programu rozvoja obce Brezina na roky 2019-2024 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Povodňová dokumentácia obce	priebežne	lokálna	Obecný úrad Brezina
Stratégia CLLD územia MAS Roňava	2014-2020	regionálna	www.masronava.sk
PHSR Košického samosprávneho kraja 2016-2022	2016-2022	regionálna	http://web.vucke.sk
Územný plán veľkého územného celku Košického kraja	priebežne	regionálna	http://web.vucke.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR	2030	národná	www.telecom.gov.sk
Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 - návrh	2020	národná	www.telecom.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	od 2001	národná	www.telecom.gov.sk
Partnerská dohoda 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Operačné programy 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Stratégia Európa 2020	2020	európska	www.eu2020.gov.sk

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Okrem rôznych koncepčných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Brezina Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Mestská a obecná štatistika Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	www.obecbrezina.sk www.statistics.sk www7.statistics.sk datacube.statistics.sk www.upsvar.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Bývanie	Obec Brezina Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	www.obecbrezina.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Hospodárstvo	Obec Brezina Databáza regionálnej štatistiky Štatistický úrad SR Obchodný register Živnostenský register	www.obecbrezina.sk www7.statistics.sk www.statistics.sk www.orsr.sk www.zrsr.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Brezina	www.obecbrezina.sk
Zdravotníctvo	Obec Brezina	www.obecbrezina.sk
Sociálna sféra	Obec Brezina Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.obecbrezina.sk www.upsvar.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

A.I Analýza vnútorného prostredia

Stručná história obce

Písomná pamiatka, v ktorej sa obec uvádza pod názvami Kulkassa, Kulbasa, pochádza z roku 1300. Po tomto roku sa názvy obce menia (1365 – Kolbasa, 1427 – Kolbaza, 1773 – Kolbasa, Kolbaša). Od roku 1948 sa obec volá Brezina.

V minulosti bola kráľovským hradným panstvom a patrila viacerým majiteľom (Erdelyiovci, Torma, Vekey). Najdlhšie sa tu zdržal kazimírsky gróf Berthold a majetky tu mal aj gróf Károlyi. Bešenyiovci, Ižákovci a Koložváryovci boli zemianske rodiny. Brezina bola poľnohospodárskou obcou. Niektorí obyvatelia sa zaoberali aj povozníctvom, košíkárstvom, kováčstvom, drevorubačstvom a tkáčstvom.

Po roku 1918 tu pôsobili príslušníci finančnej stráže. Po Viedenskej arbitráži susedné obce Kazimír a Byšta pripadli Maďarsku, ale Brezina ostala slovenskou. Do vojny tu žili aj rodiny židovské a dodnes aj Rómovia. Najviac obyvateľov mala obec v roku 1970 – 932.

Kamenná cesta do Michalian bola vybudovaná v roku 1908, do Kuzmíc v roku 1924 a asfaltová v roku 1964. Elektrické vedenie cez chotár zaviedli v roku 1931, ale svietiť sa začalo až po prechode frontu. Obec bola oslobodená 17.12.1944. Celooobecné družstvo hospodáril od roku 1958. V roku 1964 udelili Brezine titul Vzorná obec. Prvý autobus prišiel do obce v roku 1952, do Košíc premáva od roku 1968. Najväčšia povodeň bola 7. 6. 1954. Reguláciu potoka Izra dokončili v roku 1981. V auguste toho istého roku bola obec poškodená ľadovcom veľkosti vajec. Prvý kultúrny dom z roku 1958 nahradil nový v roku 1986. Obec je plynofikovaná od roku 1997. Vo februári 1999 bola obec štyri dni odrezaná od sveta pre snehovú kalamitu (www.obecbrezina.sk).

Prírodné pomery

Geologická stavba územia nie je veľmi pestrá. V katastri obce sa nachádza najmä neogén (sivé vápnité íly až ílovce, siltovce, piesky až pieskovce, zlepenca, kyslé tufy, bentonit a organogénne vápence), tiež prachovce a uhoľné slojky. Vo vyššie položených častiach katastra sa nachádzajú neogénne vulkanity (ryolity a ryodacity) s vulkanoklastickými horninami (tufy a pemzové tufy).

Z hľadiska geomorfologického členenia patrí katastrálne územie obce do Alpsko-Himalájskej sústavy, a dvoch podsústav. Západná časť katastra (vyššie položená) patrí do podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne západné Karpaty, Matransko-slanskej oblasti, celku Slanské vrchy a podcelku Milič. Východná časť katastra (nižšie položená) patrí do podsústavy Panónska panva, provincie Východopanónska panva, subprovincie Veľká dunajská kotlina, oblasti Východoslovenská nížina, celku Východoslovenská pahorkatina a podcelku Podslanská pahorkatina. Hydrologicky patrí kataster obce do úmoria Čierneho mora a povodia Bodrogu. Sústavu vodných tokov v území tvorí predovšetkým potok Izra, ktorý má niekoľko ďalších menších prítokov. Potoky na území obce majú dažďovo-snehový režim odtoku, čo znamená, že najvyššiu vodnosť majú vo februári až apríli (s najvyššími prietokmi v marci) a najnižšiu v septembri.

Kataster obce patrí až do troch klimatických oblastí. Západná, najvyššie položená časť katastra patrí do mierne teplej klimatickej oblasti, okrsku M3 (mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinový až vrchovinový). Stredná časť katastra patrí do teplej klimatickej oblasti, okrsku T7 (teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou; priemerne viac ako 50 letných dní za rok a priemerná januárová teplota nižšia ako -3 °C). Najvýchodnejšia časť katastra patrí do teplej klimatickej oblasti, okrsku T5 (teplý, mierne suchý, s chladnou zimou). Územie nie je veľmi bohaté na vlahu, priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje v rozpätí cca 500-700 mm. V januári dosahuje úhrn zrážok menej ako 40 mm, v júli cca 80 mm.

Z pôdnych typov sa vo vyššie položených častiach katastra obce nachádzajú najmä kambizeme modálne kyslé, sprievodné kultizemné a rankre, v nižšie položených častiach katastra v povodí tokov najmä pseudogleje nasýtené z polygenetických hĺn a sprievodné čiernice glejové prekryté.

Z hľadiska fyto geografického členenia patrí kataster obce do dubovej fyto geograficko-vegetačnej zóny, horskej podzóny, sopečnej oblasti, okresu Slanské vrchy a podokresu južný podokres. Najvýchodnejšia časť katastra patrí do nížinnej podzóny, pahorkatinnej oblasti a okresu Podslanská pahorkatina. Zoogeografické členenie terestrického biocyklu zaraďuje západnú časť územia do provincie listnatých lesov, podkarpatského úseku, východnú časť územia do provincie stepí, panónskeho úseku.

Kvalita životného prostredia

Ochrana prírody a krajiny

Z aspektu územnej ochrany prírody leží kataster obce Brezina v území s I. stupňom ochrany prírody a krajiny (ktorým je podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny územie celej Slovenskej republiky). Priamo v katastri obce sa nenachádzajú žiadne maloplošné chránené územia ani prvky ochrany prírody s 2. alebo vyšším stupňom ochrany. Niektoré takéto územia sa však nachádzajú v blízkosti obce Brezina – napr. v katastri obce Slanská Huta je to Národná prírodná rezervácia Malý Milič s 5. stupňom ochrany prírody. Veľkoplošné chránené územia – národné parky sú od obce značne vzdialené. Z chránených krajinných oblastí sa najbližšie k obci nachádza CHKO Latorica. Do západnej časti katastra Breziny zasahuje Chránené vtáčie územie Slanské vrchy.

Odpadové hospodárstvo

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami zákona NRSR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov. Na zber zmesového komunálneho odpadu sa používajú 110 l KUKA nádoby a na triedený zber papiera, plastov, viacvrstvových kombinovaných materiálov, kovov a skla 1100 l maloobjemové kontajnery (MOK). Zber ostatných oddelene zbieraných zložiek odpadu zabezpečuje obec v súlade so zákonom o odpadoch.

Ochrana proti povodňiam

Z hľadiska manažmentu povodí sa v katastri obce Brezina nenachádza žiadna problémová lokalita, ktorá by v čase dlhotrvajúcich zrážok alebo príválových dažďov bola potenciálne ohrozená povodňami. V obci sa povodňové lokality nevyskytujú. Tok miestneho potoka Izra, pretekajúceho stredom intravilánu obce, je regulovaný.

Obyvateľstvo

Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka zobrazuje základné parametre stavu a pohybu obyvateľstva obce Brezina za posledných 10 rokov. Počet obyvateľov sa v tomto období znížil o 61 (zo 704 v roku 2009 na 643 v roku 2018).

Tabuľka 3: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva

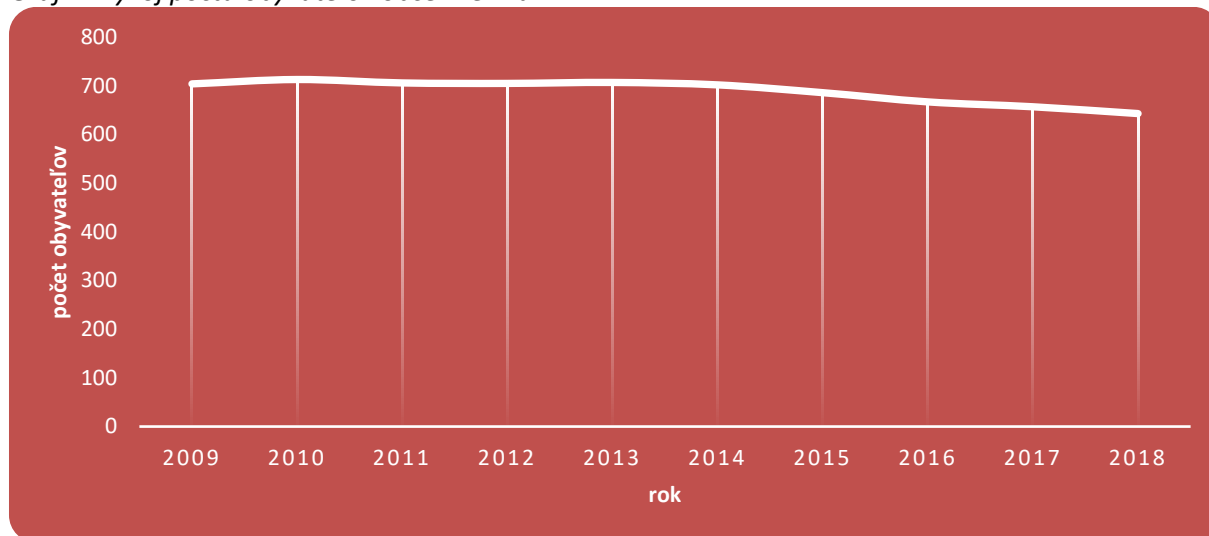
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet obyvateľov (k 31.12.)	704	713	706	705	707	702	686	667	657	643
Živonarodení	5	7	10	6	12	6	3	5	5	5
Zomrelí	14	5	15	5	10	7	10	10	11	13
Bilancia prirodzeného pohybu	-9	2	-5	1	2	-1	-7	-5	-6	-8
Priťahovaní	10	14	15	5	10	12	6	2	7	3
Vystáňovaní	0	7	12	7	10	16	15	16	11	9
Migračné saldo	10	7	3	-2	0	-4	-9	-14	-4	-6
Bilancia celkového pohybu	1	9	-2	-1	2	-5	-16	-19	-10	-14
Hr.m. živorodenosti (‰)	7,1	9,8	14,2	8,5	17,0	8,5	4,4	7,5	7,6	7,8
Hr.m. úmrtnosti (‰)	19,9	7,0	21,2	7,1	14,1	10,0	14,6	15,0	16,7	20,2
Hr.m. prirodzeného prírastku (‰)	-12,8	2,8	-7,1	1,4	2,8	-1,4	-10,2	-7,5	-9,1	-12,4
Hr.m. imigrácie (‰)	14,2	19,6	21,2	7,1	14,1	17,1	8,7	3,0	10,7	4,7
Hr.m. emigrácie (‰)	0,0	9,8	17,0	9,9	14,1	22,8	21,9	24,0	16,7	14,0
Hr.m. migračného salda (‰)	14,2	9,8	4,2	-2,8	0,0	-5,7	-13,1	-21,0	-6,1	-9,3
Hr.m. celkového prírastku (‰)	1,4	12,6	-2,8	-1,4	2,8	-7,1	-23,3	-28,5	-15,2	-21,8

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné prepočty

Vývoj počtu obyvateľov obce Brezina za ostatných 10 rokov má výrazne klesajúci trend. V porovnaní s rokom 2009 bol počet obyvateľov obce na konci roku 2018 až o 9 % nižší.

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Brezina

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

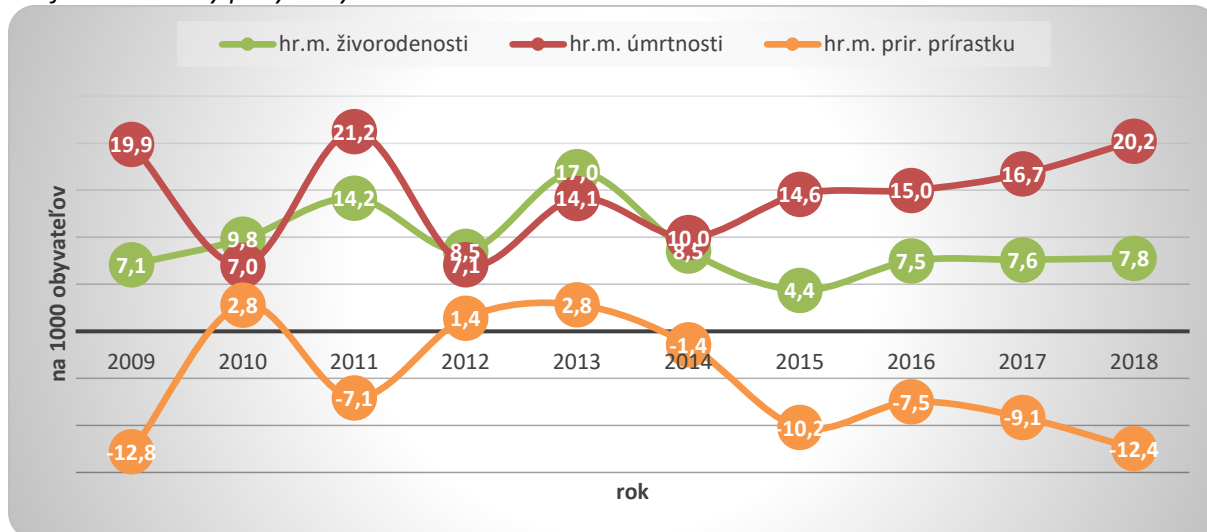
Úroveň natality za posledných 10 rokov mala pomerne nevyrovnaný priebeh, keď sa pohybovala v rozmedzí cca 4 – 17 ‰. Počet narodených detí sa v obci medziročne pohyboval v rozmedzí 3 – 12. Priemerná hodnota ukazovateľa hrubej miery živorodenosti za celé hodnotené obdobie, teda za posledných 10 rokov, bola v Brezine 9,2 ‰. Obec teda v tomto ukazovateli dosahuje málo priaznivé hodnoty. Pre porovnanie, v okrese Trebišov sa hr. m. živorodenosti pohybuje na úrovni cca 10,5 ‰, v Košickom kraji 11,0 ‰ a v Slovenskej republike približne na úrovni 10,5 ‰.

Medziročný vývoj počtu zomrelých mal, podobne ako u živonarodených, taktiež pomerne nevyrovnaný priebeh. Najmenej zomrelých za posledných 10 rokov bolo v rokoch 2010 a 2012 (zhodne po 5 osôb), najviac v roku 2011 (15 osôb). Úroveň mortality sa teda pohybovala v rozmedzí od 7,0 po 21,2 ‰, pričom priemer za posledných 10 hodnotených rokov bol v Brezine až 14,6 ‰. V obci teda môžeme pozorovať oveľa vyššiu mieru úmrtnosti akú má Slovenská republika (približne 10,0 ‰), Košický kraj (cca 9,0 ‰) i okres Trebišov (cca 10,5 ‰).

Takéto hodnoty hrubej miery živorodenosti a hrubej miery úmrtnosti sa odzrkadľujú v bilancii prirodzeného pohybu obyvateľstva Breziny. Obec bola počas väčšiny hodnoteného obdobia populačne stratová (až 7x), pozitívnu bilanciu prirodzeného pohybu zaznamenala len 3x. Hrubá miera prirodzeného prírastku sa v posledných 10 rokoch pohybovala v rozmedzí od 2,8 ‰ po -12,8 ‰. Z dôvodu takejto kombinácie natality s mortalitou bola reprodukcia obyvateľstva za posledných 10 rokov veľmi neefektívna. Celkovo možno konštatovať, že prirodzenými populačnými procesmi dochádzalo v obci k úbytku obyvateľov.

Graf 2: Prirodený pohyb obyvateľstva v rokoch 2009-2018

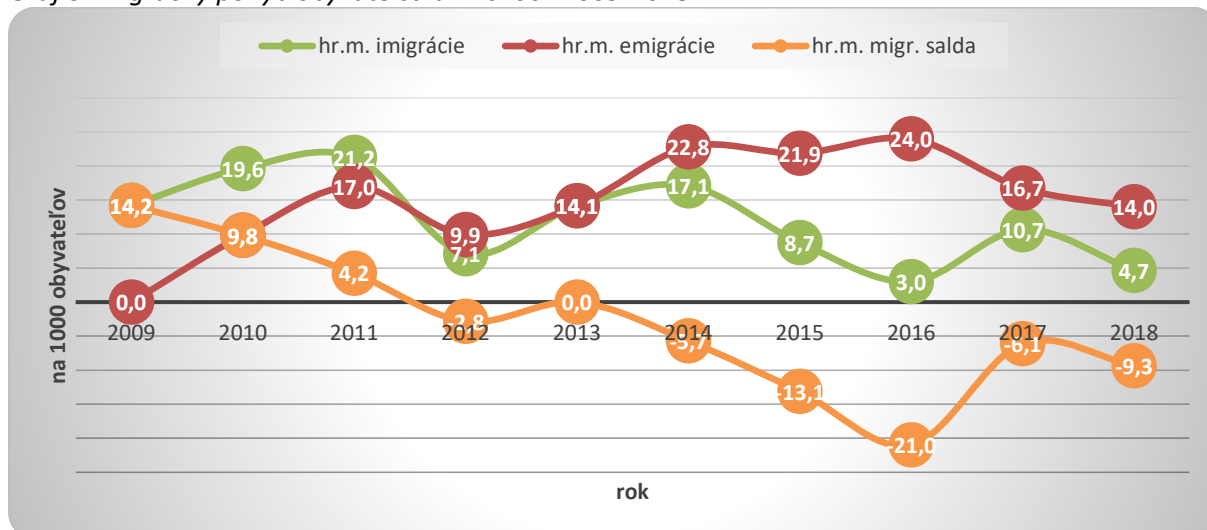

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Podobne ako vývoj prirodzeného pohybu, aj vývoj z hľadiska migračného pohybu je v obci negatívny (najmä v ostatných 7 rokoch). Hrubá miera imigrácie sa v obci za posledných 10 rokov pohybovala v priemere na úrovni 12,0 ‰ (priemerne sa ročne prisťahovalo 8,4 osoby). Hrubá miera emigrácie v hodnotenom období dosahovala vyššie hodnoty, pričom jej priemerná úroveň bola 15,0 ‰ (v priemere 10,3 vystahovaných osôb ročne).

Výsledkom hore uvedených procesov bol nepriaznivý vývoj migračného salda, ktoré sa pohybovalo v rozmedzí od -14 osôb v roku 2016 po +10 osôb v roku 2009. Kladné migračné saldo obec zaznamenala 3x (2009-2011), v roku 2013 bolo migračné saldo nulové a 6x bolo migračné saldo záporné. Väčšinu hodnoteného obdobia teda obec vykazuje negatívnu bilanciu migračného salda. Možno teda konštatovať, že trend vývoja za posledných 10 rokov je nepriaznivý.

Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2009-2018

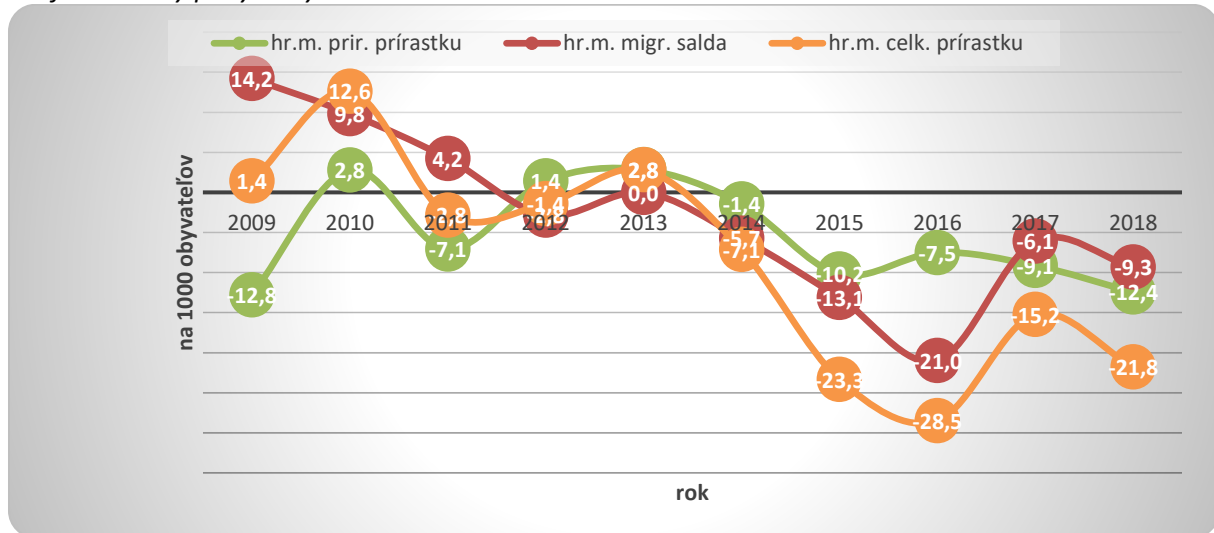
Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Hrubá miera prirodzeného prírastku dosahovala počas väčšiny hodnoteného obdobia záporné hodnoty (viac ľudí v obci v danom roku zomrelo ako sa ich narodilo), čiže prirodzenými populačnými procesmi počet obyvateľov poväčšine klesal. Podobne, aj hrubá miera migračného salda dosahovala väčšinou záporné hodnoty, znamenajúce migračný úbytok obyvateľstva (viac ľudí sa z obce v danom roku vysťahovalo ako sa do nej prisťahovalo).

Výsledkom kombinácie vyššie popísaných prirodzených populačných procesov a migračných procesov je výrazný celkový úbytok obyvateľov obce Brezina. Zápornú bilanciu celkového pohybu zaznamenala obec až 7x, len 3x za ostatných 10 hodnotených rokov bola bilancia kladná. Celkovú situáciu ohľadne populačného vývoja v obci možno teda hodnotiť veľmi negatívne (keďže počet obyvateľov zo strednodobého hľadiska výrazne klesá).

Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2009-2018

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

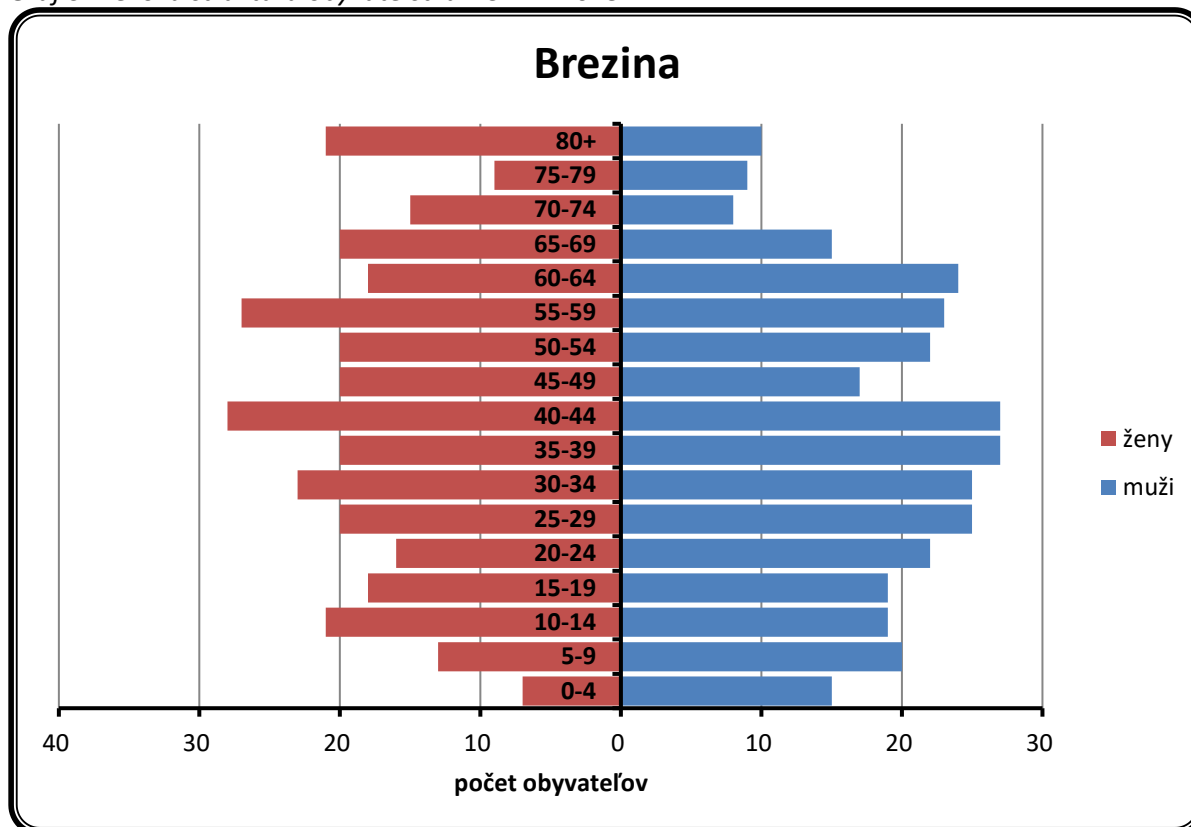
Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku

Veková pyramída obyvateľstva Breziny ukazuje, že v obci sa z pohľadu demografickej reprodukcie nachádza regresívny typ populácie, keďže početnosť predreprodukčnej zložky (0-14 r.) nedosahuje početnosť poreprodukčnej (nad 50 r.) zložky obyvateľstva (v pomere 95 k 241 k 31.12.2018). Najvyššie zastúpenie v štruktúre obyvateľstva Breziny majú vekové skupiny (podľa poradia) 40-44 ročných (55 obyvateľov), 55-59 ročných (50) a 30-34 ročných (48 obyvateľov). K 31.12.2018 tu spomedzi 643 obyvateľov žilo 95 detí do 14 rokov a 107 seniorov vo veku nad 65 rokov. Zo spomínaných 643 obyvateľov tu k uvedenému dátumu žilo 327 mužov a 316 žien.

V nadväznosti na typ vekovej pyramídy a typ populácie možno konštatovať, že z dlhodobého hľadiska bude prostredníctvom prirodzeného pohybu počet obyvateľov obce (pri nezmenených podmienkach) naďalej klesať.

Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2018

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

V štruktúre obyvateľstva vo vzťahu k ekonomickej aktivite, teda podľa produktívnych vekových skupín, prevláda poproduktívna zložka (65+ r.) obyvateľstva nad predproduktívnou zložkou (0-14 r.) nad, pričom podiel produktívnej zložky je 68,6 %.

Tabuľka 4: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín

k 31.12.2018	Počet obyvateľov	Veková štruktúra obyvateľov					
		počet			podiel (%)		
		0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
Brezina	643	95	441	107	14,8	68,6	16,6

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Národnostná a konfesionálna štruktúra

Národnostné zloženie obyvateľstva Breziny je podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 pomerne homogénne, keďže v ňom výrazne dominuje slovenská národnosť s 80,5 % obyvateľov (572 zo 711). Výraznejšie zastúpenie má len rómska národnosť, ku ktorej sa v tomto sčítaní prihlásilo 6,8 % obyvateľov (48 zo 711). Po dvaja obyvatelia (po 0,3 %) majú maďarskú a českú národnosť. Jeden obyvateľ (0,1 %) uviedol inú národnosť a u 12,1 % obyvateľov (86 osôb) národnostná príslušnosť zistená nebola.

Tieto výsledky sú však výrazne skreslené, nakoľko v obci žije početná rómska komunita. Obyvatelia rómskej národnosti pritom majú tendenciu hlásiť sa (z rôznych dôvodov) najmä k slovenskej národnosti (platí to nielen pre Rómov v Brezine, ale pre rómske etnikum všeobecne). Podľa kvalifikovaného odhadu publikovaného v Atlase rómskych komunít (2014) žilo v obci Brezina v čase výskumu z celkového počtu 701 obyvateľov 17,8 % Rómov.

Konfesionálna štruktúra obyvateľstva je mimoriadne rôznorodá. V obci prevláda najmä obyvateľstvo gréckokatolíckeho vierovyznania (57,0 %, 405 obyvateľov), pomerne vysoké zastúpenie však má aj

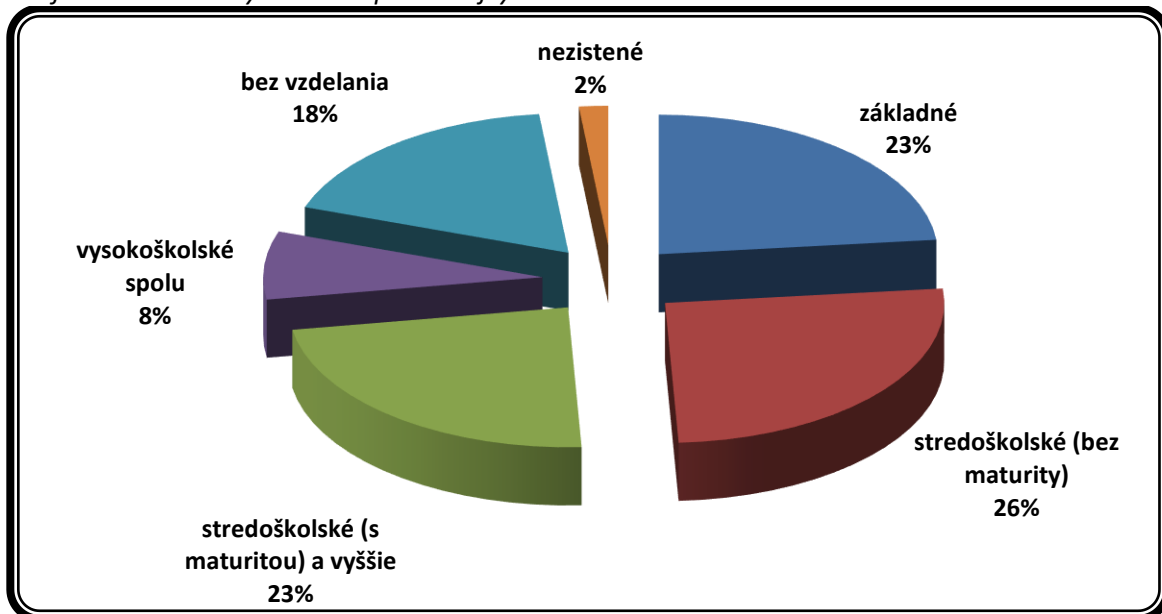

rímskokatolícke vierovyznanie s 21,7 % obyvateľov (154 zo 711 osôb), Pravoslávna cirkev (11,0 %, 78 osôb) a Reformovaná kresťanská cirkev (4,9 %, 35 osôb). V obci žije aj 8 príslušníkov Náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia, 3 príslušníci Apoštolskej cirkvi a 1 príslušník Cirkvi Ježiša Krista svätých neskorších dní. K žiadnemu náboženstvu sa nehlási 1,4 % obyvateľov obce (10 osôb) a 2,4 % obyvateľov príslušnosť ku konfesiám zistená nebola (SODB 2011).

Vzdelanostná štruktúra

Podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 (SODB 2011) má 23 % obyvateľov obce ako najvyššie dosiahnuté vzdelanie len základné vzdelanie. Stredoškolské vzdelanie bez maturity (max. výučný list) má 26 % a stredoškolské vzdelanie s maturitou a vyššie 23 % obyvateľov Breziny. Vysokoškolské vzdelanie malo v roku 2011 osem percent obyvateľov obce.

Graf 6: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

Poz.: v kategórii „bez vzdelania“ sú zahrnuté osoby s neukončeným základným vzdelaním a deti do 16 rokov

Zdroj: SODB 2011

V ostatných cca 20 rokoch, najmä v súvislosti s nástupom informačného veku a masívnym rozvojom informačno-komunikačných technológií, sa na trhu práce (predovšetkým na primárnom²) čoraz väčší dôraz kladie na digitálne zručnosti zamestnancov. Schopnosť osôb uplatniť sa na trhu práce je vo výraznej miere determinovaná úrovňou ich počítačových znalostí. Z tohto aspektu je digitálna gramotnosť obyvateľov Breziny v porovnaní s inými obcami na nižšej úrovni. Najmenší podiel obyvateľov ovláda prácu s tabuľkami (238 – 33 % trvalo bývajúcich obyvateľov). Prácu s elektronickou poštou ovláda 39 % (279 osôb), prácu s textom 42 % (302 osôb) a prácu s internetom 45 % (321 osôb) a trvalo bývajúcich obyvateľov obce. Ozajstný počet obyvateľov ovládajúcich/neovládajúcich prácu s počítačom sa však môže ešte mierne líšiť, nakoľko cca 4 % obyvateľov neuviedlo svoje digitálne schopnosti. Samozrejme, do úvahy treba brať aj skutočnosť, že tieto údaje boli získané v roku 2011 a je pravdepodobné, že digitálna gramotnosť obyvateľstva obce odvtedy vzrástla.

² Na základe teórie duálneho trhu práce rozlišujeme primárny a sekundárny trh práce. Na primárnom trhu práce sú lepšie a výhodnejšie pracovné príležitosti s vyššou prestížou, poväčšine lepšie pracovné podmienky, možnosti profesionálneho rastu a vyššie mzdy. Na sekundárnom trhu práce sú pracovné miesta s nižšou prestížou, nižšou mzdovou úrovňou a nižšie sú aj kvalifikačné nároky na pracovníkov. Poväčšine sa tu jedná o „manuálnu“ prácu.

Tabuľka 5: Obyvateľstvo podľa počítačových znalostí

Trvalo bývajúc obyvateľstvo spolu	práca s textom			práca s tabuľkami		
	áno	nie	nezistené	áno	nie	nezistené
	302	386	23	238	443	30
711	práca s elektronickou poštou (e-mail)			práca s internetom		
	áno	nie	nezistené	áno	nie	nezistené
	279	405	27	321	367	23

Zdroj: SODB 2011

Nezamestnanosť

Výrazným sociálno-ekonomickým javom spojeným s existenciou trhu práce je nezamestnanosť. Tá predstavuje jednak vážny ekonomický problém, pretože reprezentuje stratenú potenciálnu hodnotu celej ekonomiky, no zároveň je i významným sociálnym indikátorom, pretože, ako to dokazujú viaceré štúdie, je spojená s takými spoločenskými javmi, ako je zvýšená rozvodovosť, kriminalita, zlé mentálne a fyzické zdravie, rôzne sociálno-patologické javy a pod.

Existencia nezamestnanosti má teda silný vplyv na život samotných nezamestnaných. Strata zamestnania prináša pre jednotlivca rôzne negatívne dôsledky, ktoré sa netýkajú len poklesu životnej úrovne, spojeného s poklesom príjmu, ale aj výrazných zmien v každodennom živote, spoločenských vzťahoch, hodnotách, v sociálnych inštitúciách (najmä v rodine). Nezamestnaní majú menej priestoru pre prijímanie zásadných rozhodnutí o svojom živote a menšiu šancu rozvíjať svoje zručnosti. S výskytom nezamestnanosti, najmä dlhodobej, hrozí pre jednotlivca riziko asociálneho správania, spôsobené nadbytkom času, nudou, nedostatkom programu a povinností a vylúčením zo spoločnosti. Medzi najcitlivejšie a najzávažnejšie dôsledky nezamestnanosti patrí výskyt chudoby. Chudoba a nezamestnanosť sú totiž veľmi úzko korelujúce fenomény, spôsobujúce jednotlivcom ťažké sociálne a psychologické dôsledky.

Počet uchádzačov o zamestnanie sa v obci Brezina za posledných 9 rokov pohyboval v rozmedzí 41 až 86. Miera nezamestnanosti sa teda v obci v ostatnom období pohybovala v rozpätí od 12,2 % (2018) po 25,5 % (2012). Pre porovnanie, k 31.12.2018 bola miera nezamestnanosti v okrese Trebišov 14,60 %, v Košickom kraji bola na úrovni 9,87 % a v Slovenskej republike 6,19 %. V okolitých okresoch, s ktorými trebišovský okres susedí, bola nasledovná: Košice-okolie 11,20 %, Vranov nad Topľou 15,18 % a Michalovce 12,17 %.

Tabuľka 6: Vývoj nezamestnanosti v obci

k 31.12.	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet UoZ	78	77	86	75	71	71	70	47	41
Miera nezamestnanosti (%)	23,1	22,8	25,5	22,3	21,1	21,1	20,8	13,9	12,2

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, UPSVaR, vlastné spracovanie

Na konci roku 2018 bolo v obci Brezina prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny evidovaných 41 uchádzačov o zamestnanie. Z tohto počtu bolo 14 mužov (34,1 %) a 27 žien (65,9 %). Ako ukazuje nasledujúca tabuľka, problémy s nezamestnanosťou majú v obci všetky vekové skupiny obyvateľstva. Neexistuje žiadna veková skupina, ktorá by bola v porovnaní s inými výraznejšie marginalizovaná (samozrejme, do tohto porovnania neberieme do úvahy vekovú skupinu do 19 rokov, keďže sa reálne jedná spravidla len o 2 ročníky – 18 a 19 ročných UoZ a rovnako ani vekovú skupinu nad 60 rokov, keďže pri tejto sa reálne jedná len o 3 ročníky – 60, 61 a 62 ročných UoZ).

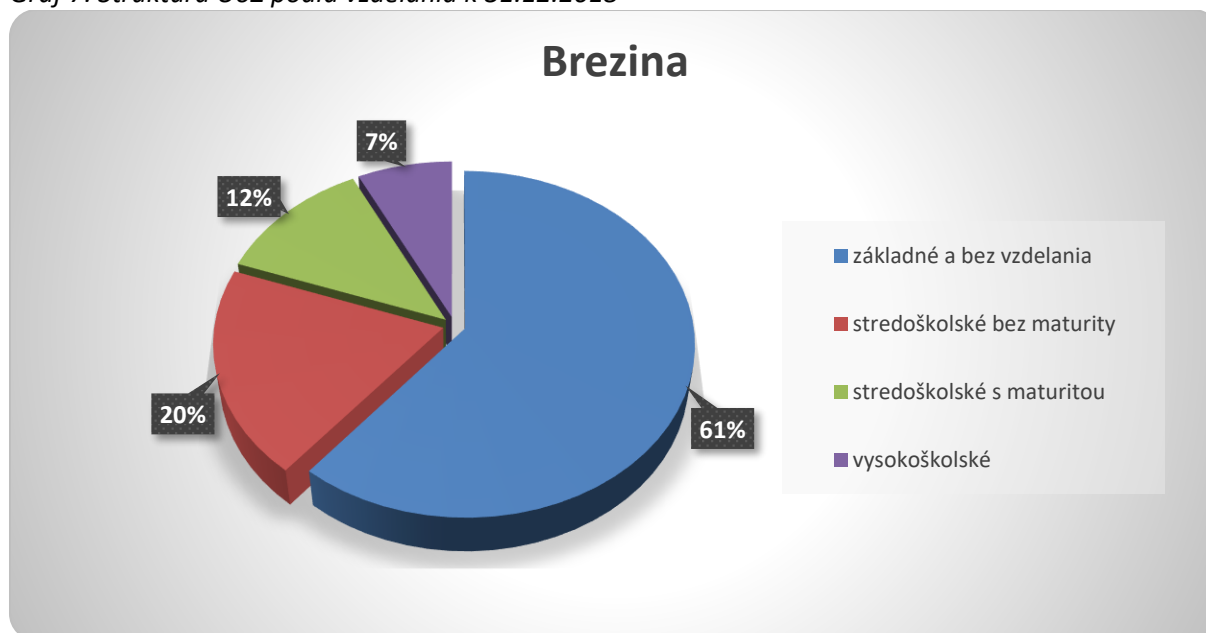
Tabuľka 7: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2018

do 19 r.		20-29 r.		30-39 r.		40-49 r.		50-59 r.		nad 60 r.		UoZ spolu	
počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
2	4,9	3	7,3	10	24,4	13	31,7	12	29,3	1	2,4	41	100

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že so zvyšujúcim stupňom dosiahnutého vzdelania sa pre jednotlivých obyvateľov zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia na trhu práce. Z tohto hľadiska je v Brezine veľmi negatívnou skutočnosť, že zo 41 uchádzačov o zamestnanie na konci roku 2018 bolo až 61 % UoZ s najvyšším ukončeným vzdelaním základným alebo bez vzdelania.

Graf 7: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2018

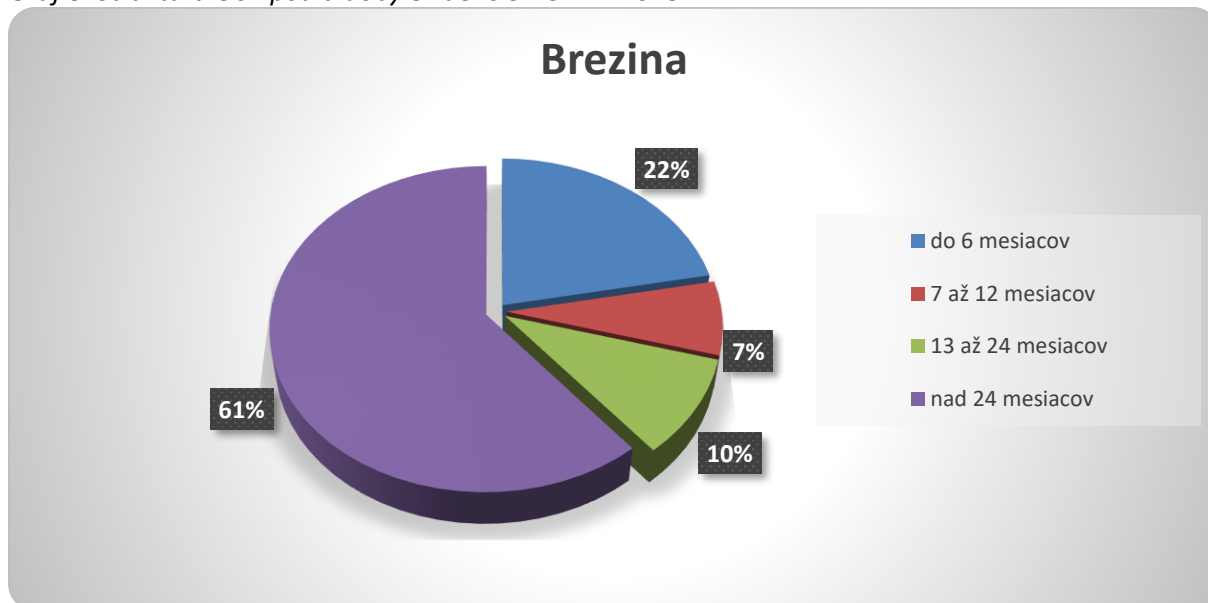
Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie patrí medzi najvýznamnejšie parciálne indikátory, poukazujúce na „zdravie“ ekonomickej a sociálnej sféry v tom – ktorom regióne. S nepriaznivou štruktúrou UoZ podľa doby evidencie (tzn. s vysokým podielom dlhodobo nezamestnaných osôb – nad 12 mesiacov) sa spájajú výrazné problémy ekonomického a sociálneho charakteru (vysoké sociálne dávky, „neschopnosť“ zamestnať takýchto obyvateľov, chudoba, sociálno-patologické javy a pod.). Z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie sa sleduje predovšetkým podiel dlhodobo nezamestnaných osôb na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie, keďže dlhodobá nezamestnanosť patrí medzi výrazne negatívne ukazovatele socioekonomického rozvoja (resp. zaostalosti) daného regiónu.

V Slovenskej republike sa podiel krátkodobo nezamestnaných (menej ako 7 mesiacov) v roku 2018 pohyboval na úrovni cca 40 %, podiel strednodobo nezamestnaných (7 – 12 mesiacov) na úrovni cca 15 % a podiel dlhodobo nezamestnaných okolo úrovne 45 % (pričom Slovenská republika a špeciálne regióny východného Slovenska vykazujú dokonca najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov v rámci všetkých regiónov Európskej únie). V Brezine bol k 31.12.2018 podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov (nad 12 mesiacov) až 71 % (29 UoZ). Z nich 4 osoby boli nezamestnané viac ako rok, 7 osôb viac ako 2 roky a až 18 osôb dokonca viac ako 4 roky. U týchto osôb je už namieste hovoriť o ich zamestnateľnosti.

Graf 8: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2018

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa klasifikácie zamestnaní (KZAM) nám zatrieďuje nezamestnaných do skupín podľa toho, aký charakter malo pracovné miesto, ktoré zaujímal terajší uchádzač o zamestnanie pred tým, než sa stal nezamestnaným. Jednotlivé zamestnania sú v KZAM rozdelené do tried podľa charakteru práce, zložitosti, zodpovednosti a kvalifikačnej náročnosti práce. Pri KZAM sa dôraz kladie na charakter pracovného miesta a nie na to, či zamestnanec v konkrétnom zamestnaní je viac alebo menej kvalifikovaný ako iný zamestnanec v rovnakom zamestnaní.

Najvyšší podiel v štruktúre UoZ podľa KZAM majú v Brezine pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (14 UoZ zo 41; 34,1 %). Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci sú tí UoZ, ktorí v poslednom zamestnaní vykonávali práce vyžadujúce si vedomosti na úrovni základnej školy (ako napr. jednoduché a rutinné práce vyžadujúce ručné nástroje a fyzickú silu – upratovanie, čistenie, kopanie jám, zametanie ulíc, stráženie majetku, ručné balenie, manipulácie s nákladmi a pod.). Druhú najvýznamnejšiu skupinu tvoria osoby bez pracovného zaradenia (13 zo 41 UoZ; 31,7 %). To sú najmä tie osoby, ktoré predtým nikde nepracovali (teda absolventi, ženy, ktoré boli hneď po skončení štúdia na materskej/rodičovskej dovolenke, dlhodobo nezamestnané osoby, ktoré si doteraz žiadne zamestnanie nenašli a pod.).

Tabuľka 8: Štruktúra UoZ podľa KZAM k 31.12.2018

Trieda KZAM	Počet UoZ	Podiel (%)
0 - Príslušníci ozbrojených síl	0	0,0
1 - Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	1	2,4
2 - Špecialisti	0	0,0
3 - Technici a odborní pracovníci	1	2,4
4 - Administratívni pracovníci	1	2,4
5 - Pracovníci v službách a obchode	5	12,2
6 - Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	2	4,9
7 - Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	3	7,3
8 - Operátori a montéri strojov a zariadení	1	2,4
9 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	14	34,1
N/A - neurčené	13	31,7
Spolu	41	100,0

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Domový a bytový fond

Charakteristika bytového fondu v Brezine je slabá. Podľa SODB 2011 je väčšina bytov obývaná vlastníkom daného bytu (183 zo 192), pričom len 86 % bytov má tečúcu vodu (157 zo 183). V obci sa nachádzajú najmä veľké byty (s 5 a viac obytnými miestnosťami), ktorých je až 73. Väčšina bytov v obci bola postavená počas socializmu, v súčasnom období je výstavba nových bytov značne utlmená. Výstavbu nových bytov výrazne komplikuje fakt, že v obci doposiaľ nie je vybudovaný vodovod ani kanalizácia. Navyše, voda vo vykopaných studniach nie je pitná.

Tieto oficiálne údaje však výrazne skresľujú informáciu o domovom a bytovom fonde v obci, nakoľko v západnej časti Breziny sa nachádza rímska osada. V nej je lokalizovaných viacero domov (aj chatrčí), pričom niektoré z nich sú postavené ako čierne stavby (nemajú vysporiadané vlastnícke a iné právne vzťahy).

Tabuľka 9: Byty podľa formy vlastníctva a systému dodávky vody

	byty obývané vlastníkom	družstevné byty	byty v nájme	iná forma vlastníctva bytu	nezistené	Spolu
v obytnej jednotke je tečúca voda	157	0	2	2	0	161
v obytnej jednotke nie je tečúca voda	22	0	0	1	1	24
nezistené	4	0	0	0	3	7
Byty spolu	183	0	2	3	4	192

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka 10: Byty podľa obytných miestností

1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5 a viac obytných miestností	nezistené	Spolu bytov
9	19	48	41	73	2	192

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka 11: Byty podľa obdobia výstavby

	pred r. 1919	1919-1945	1946-1990	1991-2000	2001-2011	nezistené	spolu
počet bytov	10	6	161	13	3	35	228

Zdroj: SODB 2011

Dopravná infraštruktúra

Obec Brezina leží na ceste III. triedy č. 3374, ktorá predstavuje spojenie medzi cestami II. triedy č. 552 (začiatok v Slanskom Novom Meste) a I. triedy č. 79 (napojenie na túto cestu je pri obci Luhyňa). Miestne komunikácie v Brezine majú prevažne bezprašnú povrchovú úpravu s rôznym (avšak poväčšine veľmi úzkym) šírkovým usporiadaním. Kvalita miestnych ciest v obci je na slabšej úrovni, niektoré úseky miestnych komunikácií sú vhodné na rekonštrukciu. Odstavné parkovacie plochy pre osobné automobily sa v obci nachádzajú pri obecnom úrade, pri bowlingu a pri cintoríne. Napriek nepriaznivým územno-technickým pomerom (úzke cesty, na ktoré nadväzujú súkromné pozemky) je v obci vybudovaná pomerne rozsiahla sieť chodníkov (niektoré z nich si však už vyžadujú rekonštrukciu).

Z aspektu pripojenia obce na medzinárodné a rýchlostné cestné a železničné komunikácie je poloha Breziny pomerne nevýhodná. Najvýznamnejšia cestná komunikácia SR (diaľnica D1), ako aj významný železničný uzol, sa nachádzajú až v Košiciach. Najbližšie letisko medzinárodného významu sa nachádza rovnako v Košiciach.

Technická infraštruktúra

V Brezine nie je zatiaľ vybudovaný verejný vodovod, kanalizácia, a teda ani ČOV. Vodovod sa postupne buduje (ukladaním vodovodných potrubí, momentálne prebieha II. etapa; aby bolo vodovodné potrubie k dispozícii všetkým budovám v obci, je nutné realizovať ešte tretiu etapu výstavby a následne celú vodovodnú sieť pripojiť na vodný zdroj).

Obec je plynofikovaná. Obyvatelia Breziny využívajú na vykurovanie najmä palivové drevo a plyn. Všetky časti obce sú plne elektrifikované. V Brezine funguje verejné osvetlenie, ktoré bolo z dôvodu vyššej energetickej účinnosti (a úspornosti) v ostatných rokoch takmer úplne zrekonštruované. Obecný rozhlas je funkčný, jeho technologické vybavenie je však už zastarané a vyžaduje si rekonštrukciu. V Brezine je dostupný mobilný signál a internetové pripojenie.

Tabuľka 12: Vybavenie technickou infraštruktúrou

Technická infraštruktúra	
vodovod	nie
kanalizácia	nie
ČOV	nie
plyn	áno
elektrina, verejné osvetlenie	áno
obecný rozhlas	áno
mobilný operátor	áno
internet	áno

Zdroj: Obecný úrad

Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra a služby

Nakoľko sa v obci žiadne zdravotnícke zariadenie nenachádza, za zdravotnou starostlivosťou musia obyvatelia obce dochádzať. Najbližšie ambulancie praktického lekára pre dospelých, praktického lekára pre deti a dorast, ženského lekára, stomatologická ambulancia a lekáreň sa nachádzajú v Kuzmiciach a Michalánoch. Ostatné špecializované zdravotnícke ambulancie (vrátane nemocníc) sa nachádzajú najbližšie v Trebišove a Košiciach.

Najbližšia stanica Hasičského a záchranného zboru (profesionálnych hasičov), ako aj sídlo rýchlej zdravotníckej služby, sídli v Trebišove. Najbližšia pobočka banky a zdravotnej poisťovne sa nachádza taktiež v okresnom meste.

Tabuľka 13: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2019)

Praktický lekár pre dospelých	nie	Zariadenie sociálnych služieb	nie
Praktický lekár pre deti a dorast	nie	Pošta	nie
Stomatologická ambulancia	nie	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Gynekologická ambulancia	nie	Bankomat	nie
Lekáreň	nie	Stanica Hasičského a záchr. zboru	nie
Záchranná zdravotná služba	nie	Sídlo rýchlej zdravotnej služby	nie

Zdroj: Obecný úrad

Jedným z poskytovateľov sociálnych služieb (nielen služieb na základe zákona o sociálnych službách, ale aj služieb na základe iných zákonov) v obci je samospráva. Obec Brezina zabezpečuje svojim obyvateľom nasledovné sociálne služby a sociálnu pomoc:

- **posudková činnosť na účely odkázanosti na sociálnu službu:** povinná činnosť, ktorú obec v prípade potreby zabezpečuje na základe zákona o sociálnych službách;

- **základné sociálne poradenstvo:** v prípade potreby poskytovanie potrebných informácií jednotlivcom;
- **terénna sociálna práca:** jej hlavným cieľom je komplexné riešenie sociálnej exklúzie marginalizovaných skupín občanov žijúcich v obci. Prostredníctvom terénnej sociálnej práce obec systematicky prispieva k zlepšeniu kvality života jednotlivcov a rodín v riziku sociálneho vylúčenia;
- **donáška obedov seniorom a ŤZP osobám:** pomoc osobám, ktoré si nevedia zabezpečiť obed vlastnou cestou; Ide o službu spojenú s prípravou, výdajom a rozvozom stravy do domácností, ktorú obec na požiadanie zabezpečuje imobilným osobám alebo osobám so zníženou schopnosťou pohybu;
- **menšie obecné služby:** služba poskytovaná v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, cieľom ktorej je udržiavať u miestnych dlhodobo nezamestnaných obyvateľov pracovné návyky;
- **iné opatrenia aktívnej politiky trhu práce** (napr. podľa § 50 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti): služby poskytované v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, cieľom ktorých je udržiavať u miestnych dlhodobo nezamestnaných obyvateľov pracovné návyky;
- **sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela:** obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti na úseku sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zabezpečuje rodine, maloletému dieťaťu, mladému dospelému a iným dospelým osobám ochranu a starostlivosť. V prípade umiestnenia maloletého dieťaťa do ústavnej starostlivosti spolupôsobí pri obnove rodinných pomerov za účelom návratu dieťaťa do prirodzeného rodinného prostredia a vyhľadáva fyzické osoby, ktorým by bolo možné zveriť dieťa do starostlivosti. Poskytuje pomoc mladému dospelému po skončení ústavnej starostlivosti pri zabezpečení bývania a zamestnania. Pomoc na úseku sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately obec poskytuje povinne za predpokladu, že takáto situácia nastane.

Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport

V Brezine sa nachádza materská škola a základná škola pre 1.-4. ročník, ich zriaďovateľom je obec. Materská škola sídli v budove pri obecnom úrade, základná škola má svoje vlastné priestory v samostatnej budove v centrálnej časti obce. Najbližšie stredné školy, ktoré môžu študenti z Breziny navštevovať, sa nachádzajú najmä v Trebišove a Košiciach.

Obec má vybudovaný kultúrny dom, ktorý je stavebnou súčasťou obecného úradu. Pre potreby obyvateľov obce je zriadená aj obecná knižnica. Kultúrny život v obci nie je počas roka veľmi bohatý (čo je však vzhľadom na veľkosť obce prirodzené). Niekoľko rôznych podujatí sa však v obci počas roka koná: v júni obec organizuje Deň detí, v júli sa v obci v spolupráci s Košickým samosprávnym krajom organizujú folklórne slávnosti, v októbri si obec uctieva staršiu generáciu v rámci Mesiaca úcty k starším a tiež sa organizuje autobusový zájazd do Poľska (nákupy). V rámci MŠ a ZŠ sa konajú aj oslavy príchodu Mikuláša. Samospráva obce v súčasnosti uvažuje o rozšírení kultúrno-spoločenských podujatí počas roka. V obci pôsobia až dva folklórne súbory – FS Brezina a FS Kantor.

Pre potreby športového vyžitia obyvateľov je v obci vybudované multifunkčné ihrisko s umelým osvetlením, ktoré je dobrej kvality. V minulosti sa využívalo aj prírodné (trávnaté) futbalové ihrisko, v súčasnosti sa však už nevyužíva. V záujme zdravej výchovy detí a vytvárania možností pre aktívne využívanie voľného času má obec pri materskej škole vybudované aj menšie detské ihrisko.

Tabuľka 14: Infraštruktúra kultúry a športu

Kultúrny dom	áno	Telocvičňa	nie
Kino	nie	Športové ihrisko prírodné	áno
Knižnica	áno	Športové ihrisko umelé	áno
Ochotnícky divadelný súbor	nie	Športový klub	nie
Folklórny súbor	áno		

Zdroj: Obecný úrad

Podobne ako je tomu v iných obciach, aj v Brezine má významné postavenie v živote obce cirkev, ktorá mala odjakživa významný vplyv na náboženské, kultúrne a spoločenské dianie. Obec Brezina je v porovnaní s inými obcami Slovenska veľmi špecifická tým, že sa tu nachádzajú až 4 kostoly. Svoje chrámy si tu vybudovali príslušníci gréckokatolíckeho vierovyznania, rímskokatolíckeho vierovyznania, tiež príslušníci Pravoslávnej cirkvi i Reformovanej kresťanskej cirkvi. Pri obecnom cintoríne je vybudovaný aj Dom smútku, ten si však vyžaduje rekonštrukciu.

Administratívno-správne služby

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva. Dostupnosť (blízkosť; nízka náročnosť na dochádzku za danými službami, či už z hľadiska vzdialenosti alebo času) administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka 15: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb

Sídlo matričného úradu	Kuzmice
Sídlo pracoviska daňového úradu	Trebišov
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Michaľany
Sídlo Okresného súdu	Trebišov
Sídlo Okresného úradu	Trebišov
Sídlo Územnej vojenskej správy	Košice
Sídlo pobočky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Trebišov

Zdroj: vlastné spracovanie

Hospodárske pomery

Polohová atraktivita územia

V Slovenskej republike sa v plnej miere uplatňuje západo-východný gradient rozvoja, ktorý je odzrkadlením západo-východného gradientu rozvoja v Európe (v súvislosti s ekonomickou výkonnosťou krajín sa v Európe spomína taktiež severo-južný gradient rozvoja). Na Slovensku sa daná skutočnosť prejavuje tým spôsobom, že najvyspelejšie regióny sa nachádzajú v jeho západnej a najzaostalejšie v jeho východnej časti, pričom úroveň rozvoja smerom od západu na východ postupne klesá³ (najmä čo sa týka ukazovateľov ako tvorba HDP, miera nezamestnanosti, ekonomická aktivita obyvateľstva, príjmy obyvateľstva, tvorba nových pracovných miest, ale aj infraštruktúrne vybavenie regiónov, kvalita domového a bytového fondu a pod). Makropolohová atraktivita obce Brezina, ležiacej na východnom Slovensku, mimo hlavných cestných a železničných

³ Presnejšie, v súvislosti s úrovňou rozvoja jednotlivých slovenských regiónov sa v odbornej literatúre spomína rozdelenie Slovenska na bohatý (severo) západ a chudobný (juho) východ, pričom región Kysúc patrí do tej bohatšej časti.

ťahov, je teda z aspektu jej potenciálu pre pritiahtnutie investícií do priemyselnej výroby veľmi nízka (možno povedať, že takmer nulová).

Mezopoloha obce vo vzťahu k regionálnym ekonomickým centram a vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre nadregionálneho významu je taktiež nevýhodná. Výrazné ekonomické centrum najbližšie k Brezine predstavuje mesto Košice, ktoré ešte môže tvoriť rádius dennej dochádzky do zamestnania z Breziny. Menšie ekonomické centrum predstavuje mesto Trebišov.

Ak rozdelíme ekonomické činnosti na poľnohospodárstvo, priemysel a služby, tak najväčší potenciál pre pritiahtnutie prípadných investícií má obec z dôvodu svojej polohy najmä do poľnohospodárskej výroby. Priemyselná výroba nemá takmer žiadny potenciál, obec rovnako nemá vhodnú polohu na rozvoj služieb. Z tohto dôvodu je na mieste predpoklad, že obyvateľom bude obec aj naďalej poskytovať najmä obytnú funkciu.

Poľnohospodárstvo, lesné a pozemkové hospodárstvo, priemysel

V štruktúre poľnohospodárskej pôdy v katastri obce výrazne dominuje orná pôda (681,0 ha), výraznejšie plochy zaberajú aj trvalé trávne porasty (256,2 ha). V poľnohospodárskej výrobe má teda vzhľadom k pomerne rozsiahlym plochám ornej pôdy priaznivé podmienky najmä rastlinná poľnohospodárska výroba. V katastri obce hospodári viacero subjektov poľnohospodárskej veľkovýroby, ktorých dopĺňajú samostatne hospodáriaci roľníci.

Tabuľka 16: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2018; v ha)

Poľnohospodárska pôda						
orná pôda	chmeľnice	vinice	záhrady	ovocné sady	TTP	spolu
681,0	0,0	0,1	37,6	19,1	256,2	994,1
Nepoľnohospodárska pôda						
lesné pozemky	vodné plochy	zastavané plochy a nádvorcia	ostatné plochy		Spolu	
199,0	27,0	50,6	25,8		302,3	
Celková výmera územia						1 296,4

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Lesné a pozemkové hospodárstvo v katastri obce Brezina realizuje najmä „Pozemkové spoločenstvo Hupčír Brezina“. Z hľadiska priemyselnej výroby sa v Brezine žiadne podniky nenachádzajú.

Cestovný ruch

Cestovný ruch predstavuje interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na realizácii ktorého sa podieľa mnoho ďalších oblastí, ako sú napr. poľnohospodárstvo (v ostatnom období najmä ekologické poľnohospodárstvo a agroturistika), priemysel, stavebníctvo, služby a pod. Obec Brezina leží relatívne ďaleko od atraktívnych prírodných turistických regiónov, ktorými sú najmä národné parky, chránené krajinné oblasti, vodné nádrže a pod. Obec teda z hľadiska pritiahtnutia turistov nemá veľmi výhodnú polohu, keďže významné oblasti cestovného ruchu v okolí sú od obce značne vzdialené (resp. – ináč povedané – ak chce turista takéto územia navštíviť, v ponuke ubytovania konkurujú Brezine iné obce, ktoré majú pre návštevu území lepšiu východiskovú polohu).

Pomerne vzdialené od obce sú aj pamiatky, ktoré v rámci návštevnosti majú najvyššiu prestíž a význam – kultúrne a prírodné pamiatky, zapísané na Zoznamoch svetového dedičstva UNESCO. Z kultúrnych pamiatok UNESCO sa najbližšie k Brezine nachádzajú najmä drevené kostolíky na severovýchodnom Slovensku a súbor pamiatok UNESCO na Spiši. Aj tieto sú však od obce vzdialené.

Hoci turisticky najvýznamnejšie a najviac navštevované lokality cestovného ruchu v rámci Slovenska sú od obce Brezina značne vzdialené, v blízkej oblasti Tokaja z pohľadu lokalizačných predpokladov rozvoja CR viacero turisticky zaujímavých lokalít, spojených najmä s pestovaním viniča a vinárstvom.

Medzi lokalizačné predpoklady CR patria aj kultúrno-spoločenské a športové podujatia, ktoré taktiež prispievajú k atraktivite okolitého regiónu a významne zvyšujú jeho návštevnosť. Počas roka sa takýchto podujatí koná v okolitom regióne viacero (tieto sú však situované najmä do oblasti Tokaja a Košíc; pomerne zaujímavé sú však aj rôzne folklórne podujatia Brezine a okolitých obciach, jarmoky, rôzne slávnosti a pod.). Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu (prírodné aj umelo vytvorené) sú teda v okolitom regióne na priemernej úrovni.

Lokalizačné predpoklady rozvoja CR priamo v katastri obce Brezina sú zatiaľ na slabej úrovni. V obci nie je žiadna ponuka ubytovacích a stravovacích služieb pre turistov. Veľmi obmedzená je aj ponuka možností trávenia voľného času. Z hľadiska prírodných predpokladov majú turisti v prírode v katastri obce Brezina a v jej bezprostrednom okolí najmä možnosť turistiky a cykloturistiky na miestnych lesných chodníkoch – tie však sami osebe návštevnosť turistov obci nezabezpečia. Z hľadiska realizačných predpokladov CR síce turisti v obci môžu využívať napr. multifunkčné ihrisko, to však samo osebe návštevnosť obce nezabezpečí.

V nadväznosti na všetky vyššie uvedené skutočnosti možno skonštatovať, že cestovný ruch v obci Brezina pravdepodobne v blízkej budúcnosti nebude dôležitým odvetvím, ktoré by pre jej obyvateľov zabezpečovalo dostatok príjmov.

Finančná analýza

Finančné hospodárenie obce sa realizuje prostredníctvom rozpočtu obce, zostavovaného podľa dikcie § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení na obdobie jedného kalendárneho roka. Pravidlá rozpočtového hospodárenia obce upravuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V § 5 uvedeného zákona sú príjmy obce definované nasledovne:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na tento účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov, prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, návratné zdroje financovania a združené prostriedky.

V súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zostavuje viacročný rozpočet. Tento viacročný rozpočet predstavuje ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci jej pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

Prehľad majetku a zdrojov

Hodnota dlhodobého majetku obce Brezina k 31.12.2018 bola 1 034 926,84 eur. V dlhodobom majetku je teda viazaných 93 % zdrojov obce. Jeho výrazne dominantnú zložku (888 574,85 eur) tvorí dlhodobý hmotný majetok v podobe pozemkov a najmä stavieb, pomerne významné zdroje má obec aj v dlhodobom finančnom majetku v podobe realizovateľných cenných papierov a podielov (146 351,99 eur). Obežný majetok k 31.12.2018 predstavoval 81 596,91 eur. Obec Brezina vlastní lesné pozemky o rozlohe cca 15 ha.

Na konci roku 2018 obec evidovala pohľadávky v celkovej výške 1 563,38 eur, pričom celú sumu predstavovali pohľadávky krátkodobé. Celkové záväzky obce k uvedenému dátumu boli vo výške 165 664,80 eur. Krátkodobé záväzky (voči dodávateľom, zamestnancom, poisťovniam, daňovému úradu a pod.) boli k 31.12.2018 vo výške 39 322,69 eur, dlhodobé záväzky vo výške 276,76 eur (spolu 39 499,45).

Tabuľka 17: Bilancia aktív a pasív k 31.12.2018 (eur; netto)

AKTÍVA	1 117 572,56	PASÍVA	1 117 572,56
Neobežný majetok spolu	1 034 926,84	Vlastné imanie	488 516,86
Dlhodobý nehmotný majetok	0,00	Výsledok hospodárenia	488 516,86
Dlhodobý hmotný majetok	888 574,85	-minulé roky	475 634,52
Dlhodobý finančný majetok	146 351,99	-účtovné obdobie	12 882,34
Obežný majetok spolu	81 596,91	Záväzky súčet	165 664,80
Zásoby	1 352,33	Rezervy	720,00
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	0,00	Zúčtovanie medzi subjektmi VS	17 800,00
Pohľadávky	1 563,38	Záväzky	39 499,45
Finančné účty	78 681,30	Bankové úvery a ostatné	107 545,35
Časové rozlíšenie	1 048,81	Časové rozlíšenie	463 390,90

Zdroj: Súvaha k 31.12.2018

Analýza príjmov a výdavkov

Celkové príjmy obce v roku 2018 boli 393 655,32 eur. Dominantnú zložku tejto sumy predstavovali daňové výnosy samosprávy vo výške 222 020,83 eur, výnosy z poplatkov mala obec v roku 2018 vo výške 6 545,78 eur (spolu 228 566,61 eur). Ďalšie významné zdroje predstavovali transfery (bežné aj kapitálové) zo štátneho rozpočtu a iných subjektov verejnej správy – 116 397,65 eur (ide najmä o transfery na školstvo).

Celkové výdavky obce v roku 2018 boli vo výške 380 772,98 eur. Najväčšiu časť tejto sumy tvorili osobné náklady (mzdy a odvody zamestnancov) vo výške 223 192,84 eur. Prevádzkové výdavky obce za spotrebované nákupy boli vo výške 65 321,04 eur a za spotrebované služby vo výške 53 573,37 eur. Tieto výdavky predstavujú finančné zdroje na bežný chod samosprávy, sú spotrebované bez toho, aby prinášali priamy efekt pre rozvoj obce. V roku 2018 dosiahla obec Brezina kladný hospodársky výsledok vo výške 12 882,34 eur po zdanení.

Obec Brezina vykonáva aj podnikateľskú činnosť. V roku 2018 dosiahla podnikateľskou činnosťou výsledok hospodárenia po zdanení na úrovni 29,83 eur.

Tabuľka 18: Náklady a výnosy v roku 2018

Náklady	eur
Spotrebované nákupy	65 321,04
Služby	53 573,37
Osobné náklady	223 192,84
Dane a poplatky	344,94
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	2 921,56
Odpisy, rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	32 276,04
Finančné náklady	3 078,19
Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	65,00
Spolu	380 772,98
Výnosy	eur
Tržby za vlastné výkony a tovar	29 766,14
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	228 566,61
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	16 621,32
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	540,00
Finančné výnosy	1 763,60
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách zriadených obcou alebo VÚC	116 397,65
Spolu	393 655,32
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA po zdanení	12 882,34

Zdroj: Výkaz ziskov a strát obce Brezina k 31.12.2018

Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

Predchádzajúci Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mala obec Brezina spracovaný do roku 2010. Z tohto dôvodu je hodnotenie predchádzajúceho PHSR bezpredmetné. V nasledujúcom formulári na ilustráciu prinášame prehľad najvýznamnejších investícií zrealizovaných v obci v ostatných rokoch.

Formulár 5 (Ú6): Ex - post hodnotenie predchádzajúceho obdobia

Ex-post hodnotenie predchádzajúceho obdobia																			
v tis. EUR																			
č.	Názov investície - projektu	Číslo a názov aktivity v predchádzajúcom PRO	Klasifikácia investície (stavby) - triedy	Rok začatia	Ukazovateľ	Cena podľa vykonávacieho projektu		Objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov								
				Rok dokončenia	Merná jednotka	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem fin. prostriedkov	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet samosprávneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkr. zdroje	Iné zdroje
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Likvidácia nelegálnej skládky odpadu			2015		36,0													
				2015				2015	36,0	36,0									
2	Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia obce Brezina		2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	2015		71,0	71,0												
				2016				2015 - 2016	71,0	71,0									
3	Rekonštrukcia okien a kúrenia v budove MŠ		1263 – školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	2015		9,0	9,0												
				2016				2015 – 2016	9,0	9,0									

4	Rekonštrukcia strechy a exteriéru budovy MŠ	1263 – školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	2018	54,0	54,0	2018	54,0	54,0										
			2018															
5	Rekonštrukcia chodníka (ul. Hlavná, Brezová a Obchodná)	2112 – miestne komunikácie	2018	33,0	33,0	2018	33,0	33,0										
			2018															
6	Rekonštrukcia cesty a chodníka (ul. Brezová – vyšný koniec)	2112 – miestne komunikácie	2018	25,0	25,0	2018	25,0	25,0										
			2018															
7	Výstavba vodovodu (II. etapa)	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	2018	108,0	107,0	2018	108,0	108,0										
			2018															
8	Terénna sociálna práca v obciach I		2015															
			2019															
9	Zakúpenie nového zariadenia do školskej jedálne a kuchyne KD		2018	20,0	20,0	2018	20,0	20,0										
			2018															
10	Predchádzanie vzniku BRKO v Mikroregióne obcí ROŇAVA		2018	190,0 *	190,0	2018 - 2019	190,0	190,0										
			2019															

* ide o celkovú sumu projektu pre všetky obce Mikroregiónu Roňava

Zdroj: MDVRR 2015, obecný úrad

Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

Cieľom Ex – ante hodnotenia stavu projektovej pripravenosti investícií je analyzovať súčasný stav pripravenosti investičných zámerov a možností ich financovania z rôznych zdrojov. V nasledujúcom formulári sú uvedené len tie investičné zámery, na ktoré má obec v čase vypracovania tohto PRO (leto 2019) už spracovanú príslušnú dokumentáciu a čaká na uverejnenie vhodnej výzvy, resp. na získanie finančných prostriedkov z iných zdrojov (príp. už má podanú žiadosť o NFP a čaká na vyhodnotenie žiadosti). Súhrn všetkých investičných aj neinvestičných zámerov obce na nasledujúce obdobie je uvedený v ďalšej časti dokumentu (pozri najmä formuláre P1, P2, P3 a F2).

Formulár 6 (A7): Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

Ex-ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti investícií k termínu vypracovania nového PRO (pipe_line)																			
v tis. EUR																			
por. č.	Politika - oblasť	Názov investície	Klasifikácia stavby - triedy	Rok začatia-plán	Technická príprava mesiac/rok	Cena podľa stavebného zámeru		Navrhovaný objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov								
				Rok dokončenia-plán		Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem fin. prostriedkov celkom	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet samosprávneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkr. zdroje	Iné zdroje
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1		Výstavba vodovodu – III. etapa	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	2019		170,0	170,0	2019 - 2020	170,0	170,0				170,0					20,0
				2020															
2		Rekonštrukcia miestnych komunikácií (ul. Športová, Lesná, Okružná)	2112 – Miestne komunikácie	2019		80,0	80,0	2019	80,0	80,0	80,0								
				2019															

3	Rekonštrukci a obecného rozhlasu	2224 – Miestne elektrické a telekomunikačn é rozvody a vedenia	2019		30,0															
			2020																	
4	Rekonštrukcia interiéru kultúrneho domu	1261 – Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	2021		148,0	148,0														
			2021																	

Zdroj: MDVRR 2015, obecný úrad

A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie v kontexte tohto Programu rozvoja predstavuje pre obec tie oblasti, ktoré síce ovplyvňujú jej rozvoj (v rôznej miere, či už významne alebo len okrajovo), avšak obec ich zároveň nedokáže svojou činnosťou nijako ovplyvniť. V makroregionálnej mierke je dôležitým činiteľom rozvoja obce európsky rozvojový koncept „Red octopus“, ktorý stanovuje hlavné rozvojové centrá Európy. Ide o tzv. „červenú chobotnicu“ (pomenovanie podľa tvaru tejto rozvojovej siete), ktorá spája najrozvinutejšie európske sídelné a aglomeračné centrá a centrá, ktoré majú najväčší potenciál ďalšieho rozvoja. Jedno z ramien „červenej chobotnice“ prechádza aj Slovenskom, avšak len jeho juhozápadnou časťou. Brezina je teda od tohto ramena značne vzdialená.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie (prvé tri skupiny sa pritom členia na dve podskupiny). Najbližšie centrá osídlenia pre Brezinu predstavujú mestá Trebišov (2a. skupina centier osídlenia) a Sečovce (4. skupina centier osídlenia).

Okrem centier osídlenia KURS 2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych potrieb.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

- rozvojová os prvého stupňa – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu rýchlostného typu,
- rozvojová os druhého stupňa – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami osídlenia prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,
- rozvojová os tretieho stupňa – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

Z pohľadu rozvoja územia Slovenska najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice (o. i.) severoslovenským dopravným koridorom cez Žilinu, Poprad a Prešov. Brezina teda leží pomerne ďaleko tejto osi a z tohto dôvodu nemožno očakávať nejaký priaznivý rozvojový impulz pre obec z vonkajšieho prostredia prostredníctvom súkromných investorov (ktorí by vytvorili nové pracovné miesta v obci alebo v jej blízkosti).

Veľmi dôležitým aspektom v analýze vonkajšieho prostredia je aj stratégia štrukturálnej politiky Európskej únie a jej priemet do slovenských pomerov. Počas programovacieho obdobia EÚ 2000-2006 (čo pre Slovensko znamenalo roky 2004-2006) používala Európska únia stratégiu regionálnej politiky založenú na rovnomernom prístupe samospráv k štrukturálnym fondom (tzv. „pokropením regiónov investíciami“, kde každá samospráva mala rovnaký prístup k týmto fondom). Od programovacieho obdobia 2007 - 2013 sa však už stratégia regionálnej politiky EÚ zmenila, keďže táto sa už nezamerala na znižovanie regionálnych disparít formou podpory zaostalých regiónov, ale na základe skúseností z regionálneho rozvoja zo západoeurópskych krajín, rozhodla sa posilňovať predovšetkým vytýčené póly rastu, ktoré sú najviac konkurencieschopné a majú najväčší potenciál

rozvoja (týmto opatrením sa taktiež sledovalo posilnenie vonkajšej konkurencieschopnosti EÚ ako celku voči ostatným aktérom vo svetovom hospodárstve). Jednotlivými krajinami vytyčené póly rastu mali byť nositeľmi rozvoja v jednotlivých regiónoch a postupom času by sa rozvoj z týchto pólov rastu mal šíriť do ich bezprostredného okolia (teda do zaostalejších oblastí v ich okolí). Na Slovensku tak boli od programovacieho obdobia 2007-2013 na základe koncepcie územného rozvoja Slovenska stanovené inovačné a kohézne póly rastu (niektoré mestá a obce v ich bezprostrednom zázemí), pričom najväčšia časť podpory zo štrukturálnych fondov smeruje práve do nich.

Jednu z foriem pomoci pre okres Trebišov predstavuje vládna podpora najmenej rozvinutých regiónov (medzi ktoré okres Trebišov patrí). V rámci tejto podpory si najprv okres definuje svoje priority a stratégiu (v tzv. Akčnom pláne), ktorá by mala napomôcť (najmä) ekonomicky ho pozdvihnúť a následne sa po schválení vládou začínajú rozbiehať rôzne rozvojové aktivity. Určitá forma pomoci pre obec Brezina by teda mohla prísť aj touto cestou.

Výrazným vonkajším rozvojovým impulzom pre oblasť trebišovského okresu by mohla byť zvýšená podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre tie priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k tomuto regiónu (keď už nie priamo v ňom). Skúsenosti však ukazujú, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií primárne do najrozvinutejších regiónov Slovenska (najmä do trojuholníka Bratislava – Trnava – Nitra, do Košíc a oblasti stredného Považia po Žilinu). Do oblasti Trebišova smerovala len úplne minimálna časť investičnej pomoci vlády. Z prostredia investičnej pomoci teda len ťažko očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre región v blízkej budúcnosti.

Spomínaná politika územnej podpory vo forme investičnej pomoci a množstvo ďalších faktorov (napr. faktor sídelnej hierarchie, faktor makropolitikovej atraktivity, faktor veľkej dopravnej infraštruktúry, faktor historickej marginality, faktor depresnosti priľahlých prihraničných regiónov a pod.; Korec 2005) prispeli (a naďalej prispievajú) k veľmi nerovnovážnemu regionálnemu vývoju v rámci Slovenska, keď sa medzi jednotlivými jeho regiónmi vytvorili pomerne výrazné regionálne disparity. Vytvorila sa tak významná priestorová polarizácia spoločnosti s existenciou centier na strane jednej a periférií (vnútorných aj prihraničných periférnych regiónov) na strane druhej. V takomto periférnom regióne (z pohľadu celého Slovenska) leží aj obec Brezina.

Členstvo obce v organizáciách

Obec Brezina je členom 5 združení, ktoré vznikli za rôznym účelom, majú rôzne ciele a prostredníctvom ktorých sa obec snaží uplatňovať a presadzovať svoje záujmy:

- „Združenie miest a obcí Slovenska“ (ZMOS) – organizácia zastupujúca záujmy samospráv na celoslovenskej úrovni;
- „Združenie miest a obcí regiónu Južného Zemplína“ – organizácia zastupujúca záujmy samospráv na regionálnej úrovni;
- „Regionálne vzdelávacie centrum Košice“ – združenie obcí, poskytujúce členským obciam poradenské, konzultačné a vzdelávacie služby;
- Miestna akčná skupina „MAS Roňava“ – verejno-súkromné partnerstvo rôznych organizácií (obcí, podnikov, podnikateľov, občianskych združení, neziskových organizácií a pod.), vytvorené za účelom zlepšovania kvality života v území združenia (územie obcí, ktoré sú členmi tohto združenia), posilnenia ekonomického prostredia, zhodnotenia kultúrneho a prírodného dedičstva a podpory trvalo udržateľného rozvoja;
- „Mikroregión Roňava“ – združenie obcí, presadzujúce záujmy členských obcí.

Štrukturálne fondy v programovom období 2014-2020

Jednou z možných ciest získavania finančných prostriedkov na realizáciu investičných akcií (okrem ďalších možných zdrojov, uvedených v časti „Indikatívny finančný plán“) sú Európske štrukturálne a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne a investičné fondy sú z aspektu

regionálneho rozvoja definované ako „doplňkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z EŠIF hlavným zdrojom financií, bez ktorého by len ťažko boli samosprávy schopné financovať svoje rozvojové investičné projekty. V programovom období EÚ 2014 – 2020 bude Slovensko čerpať európske štrukturálne a investičné fondy v rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a v rámci Cieľa Európska územná spolupráca. V rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti sa budú čerpať financie prostredníctvom nasledujúcich operačných programov:

- Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP),
- OP Ľudské zdroje (OP ĽZ),
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II),
- OP Výskum a inovácie (OP Val),
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP),
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS),
- Technická pomoc,
- Program rozvoja vidieka,
- Rybné hospodárstvo.

V rámci Cieľa Európska územná spolupráca bude Slovensko čerpať financie prostredníctvom nasledujúcich operačných programov:

Programy cezhraničnej spolupráce

- SK – CZ 2014 – 2020,
- SK – AT 2014 – 2020,
- PL – SK 2014 – 2020,
- SK – HU 2014 – 2020,
- ENI HU – SK – RO – UA 2014 – 2020.

Programy nadnárodnej spolupráce

- Stredná Európa,
- ETC Dunaj.

Programy medziregionálnej spolupráce

- INTERREG,
- ESPON,
- INTERACT,
- URBACT.

Pre obec Brezina sú najvýznamnejším a najpravdepodobnejším zdrojom financovania rozvojových projektov v rámci EŠIF prostriedky z Programu rozvoja vidieka 2014 – 2020 a z Programu cezhraničnej spolupráce HU – SK 2014 – 2020. Ďalším zdrojom financovania budú aj financie poskytované v rámci výziev vyhlasovaných prostredníctvom Miestnej akčnej skupiny MAS Roňava (ktorej je obec členom) v rámci stratégie CLLD⁴. Najväčšiu šancu získať externé prostriedky na rozvoj obce bude mať Brezina v rámci výziev, zameraných na riešenie problémov marginalizovaných rómskych komunít.

Program rozvoja vidieka 2014 – 2020 bude financovať rozvojové projekty obcí v rámci Opatrenia č. 7 – **Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach**. Oprávnenými žiadateľmi o podporu budú v rámci tohto Opatrenia najmä **obce do 1 000 obyvateľov** vrátane, pričom celková finančná alokácia na realizáciu Opatrenia č. 7 je 119 500 000,00 eur.

⁴ Pričom Miestna akčná skupina získa financie na vyhlasovanie výziev z PRV a z IROP

V rámci spomínaného Opatrenia č. 7 Programu rozvoja vidieka budú mať obce do 1 000 obyvateľov možnosť uchádzať sa o finančné prostriedky cez štyri Podopatrenia:

Podopatrenie 7.2. – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie

Popis operácie:

- výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu alebo čistiarne odpadových vôd;
- výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.);
- zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.

Podopatrenie 7.3 – Podpora na širokopásmovú infraštruktúru vrátane jej budovania, zlepšovania a rozširovania, pasívnu širokopásmovú infraštruktúru a poskytovanie širokopásmového prístupu a elektronickej verejnej správy

Popis operácie:

- vytvorenie prístupu k širokopásmovému internetu prostredníctvom budovania prístupových sietí s rýchlosťou min. 30 Mbit/s, vrátane zariadenia verejne prístupného miesta;
- oprávnené budú projekty zavádzania tzv. “poslednej míle”. Riešenie prístupových sietí bude nadväzovať na ukončenie prvej fázy výstavby regionálnych sietí, financovanej z OP II, resp. tam, kde už sú regionálne siete dostupné a je preukázané zlyhanie trhu;
- oprávnené sú činnosti, ktoré sa týkajú investícií do infraštruktúry širokopásmového internetu, napr.:
 - ✓ vytvorenie a zabezpečenie prístupu k širokopásmovej infraštruktúre vrátane zariadení na prenos a zber signálu (backhaul) a pozemných zariadení (napr. pevné, pozemné, bezdrôtové alebo satelitné technológie alebo kombinácie týchto technológií);
 - ✓ budovanie pasívnej širokopásmovej infraštruktúry (napr. inžinierske siete, ako je kladenie káblových rozvodov a zapájanie iných sieťových prvkov, ako sú napr. neaktivované optické vlákna atď.) v súčinnosti s ostatnými infraštruktúrami (energetické, dopravné, vodné, kanalizačné siete atď.).

Podopatrenie 7.4 – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry

Popis operácie:

- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry –napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrův, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov;
- zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia;
- investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu;
- investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov);

- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod.;
- investície do využívania obnoviteľných zdrojov energie vrátane investícií spojených s úsporou energie – len ako súčasť investícií do miestnych služieb.

Podopatrenie 7.5 – Podpora investícií pre verejné využívanie rekreačnej infraštruktúry, informačnej a drobnej infraštruktúry cestovného ruchu

Popis operácie:

- investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod.;
- investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKY a pod.;
- budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhladkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod.

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Úlohou STEEP analýzy (analýzy externého prostredia) je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Formulár 7 (A8): STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Starnutie obyvateľstva, emigrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju
Zmeny postojov a správania – aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štrukturálna politika Európskej únie	Zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Legislatívne zmeny	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Tá bola vypracovaná na základe auditu rozvojových zdrojov obce.

SWOT analýza

Formulár 8 (A10): SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • žiadne problémové úseky v intraviláne obce z hľadiska ochrany pred povodňami • zrekonštruované verejné osvetlenie • zrekonštruované niektoré úseky chodníkov • zrekonštruované centrum obce, osadený mobiliár (lavičky, oddychové zóny) • aktivita samosprávy na úseku rozvoja obce (najmä rozvoja technickej, dopravnej a voľnočasovej infraštruktúry) • postupné budovanie komplexného kultúrno-športového a oddychového areálu (multifunkčné ihrisko, bowling, amfiteáter, detské ihrisko a pod.) • racionálne vedenie samosprávy zo strany predstaviteľov obce • aktivita a pripravenosť obce na získanie financií na realizáciu investičných akcií z externých dotačných zdrojov • racionálne finančné hospodárenie obce, dobrá aktivita z hľadiska zabezpečenia dodatočných vlastných príjmov • dostupnosť administratívno-správnych služieb v relatívnej blízkosti obce 	<ul style="list-style-type: none"> • výrazný pokles počtu obyvateľov obce v ostatných rokoch • negatívny vývoj prirodzeného aj migračného pohybu obyvateľstva • zlá veková štruktúra obyvateľstva • vysoká miera nezamestnanosti • vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných UoZ • „nevhodná“ štruktúra UoZ – parciálne štruktúry nezamestnanosti (podľa veku, vzdelania, dĺžky evidencie, KZAM a pod.) naznačujú, že UoZ majú veľké problémy s hľadaním si vhodného nového zamestnania • nižšia digitálna gramotnosť obyvateľov obce • zastaraná technológia obecného rozhlasu • nedobudovaná technická infraštruktúra (kanalizácia, vodovod) • nevýhodná poloha – pomerne ďaleko od diaľnice a hlavnej rozvojovej a urbanizačnej osi SR • slabšia kvalita niektorých úsekov miestnych komunikácií a chodníkov • doposiaľ nerealizovaný projekt pozemkových úprav – extrémna rozdrobenosť pozemkov a vlastníckych vzťahov • pomerne nízka úroveň vytriedenia odpadov – slabšie environmentálne povedomie obyvateľov • absencia základnej zdravotnej starostlivosti priamo v obci • malá ponuka služieb priamo v obci, slabo rozvinutá hospodárska základňa • nepriaznivá poloha obce v rámci rozvoja cestovného ruchu (ďaleko od prírodných a kultúrno-historických pamiatok, rekreačných stredísk a pod.)
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • realizácia opatrení na podporu zhodnocovania odpadov v záujme zvýšenia úrovne vytriedenia odpadov • skvalitnenie možností triedeného zberu odpadov • zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva • dobudovanie vodovodu a výstavba kanalizácie • rekonštrukcia ciest a chodníkov v obci • dobudovanie kultúrno-športového areálu • podpora miestnych podnikateľských subjektov • realizácia projektu pozemkových úprav • využitie európskych štrukturálnych a investičných 	<ul style="list-style-type: none"> • odliv mladých obyvateľov obce za prácou a bývaním do iných regiónov SR • pomalé tempo prispôsobovania sa strednej a staršej generácie novým informačno-komunikačným technológiám • zhoršovanie podnikateľského prostredia rôznymi opatreniami zo strany vlády • konkurencia okolitých destinácií CR z hľadiska prilákania turistov • nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ • vysoká administratívna náročnosť pre získanie financií z EŠIF

<p>fondov, najmä prostredníctvom podpôr zameraných na rozvoj marginalizovaných rómskych komunit</p> <ul style="list-style-type: none"> • možnosti podpory nezamestnaných občanov v rámci AOTP (menšie obecné služby, regionálna zamestnanosť...) 	<ul style="list-style-type: none"> • neustále zvyšovanie administratívnej záťaže výkonu miestnej samosprávy bez kompenzácie z hľadiska paralelného zvyšovania zdrojov (finančných, personálnych)
---	---

Zdroj: vlastné spracovanie

Kľúčové faktory a disparity územia

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja:

- príjmy obce z vlastnej činnosti, racionálne hospodárenie samosprávy
- výrazná aktivita samosprávnych orgánov na poli výstavby technickej a voľnočasovej infraštruktúry
- úspešnosť samosprávy v získavaní financií na realizáciu investičných projektov z externých zdrojov
- podpora rozvoja poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a agroturistiky
- zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva
- využitie zdrojov z EŠIF na realizáciu investičných a neinvestičných projektov, aktivita obce pri realizácii rozvojových projektov zameraných na MRK.

Hlavné disparity rozvoja:

- emigrácia obyvateľstva – z obce emigruje predovšetkým mladé obyvateľstvo, ktoré má tendenciu sťahovať sa do miest
- nízky potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby – z dôvodu nevýhodnej periférnej polohy vo vzťahu k ekonomickým centráram a nadradenej dopravnej infraštruktúre má obec veľmi nízky lokalizačný potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby
- nízky potenciál pre prilákanie investícií do cestovného ruchu – obec má z dôvodu slabých lokalizačných a realizačných predpokladov rozvoja cestovného ruchu veľmi malý lokalizačný potenciál pre prilákanie investícií do tejto oblasti
- slabšia ponuka pracovných príležitostí v porovnaní s väčšími mestami – obec nedokáže vygenerovať dostatočný počet pracovných príležitostí pre všetko svoje obyvateľstvo
- nezamestnanosť obyvateľstva – obyvateľstvo, ktoré si nevie nájsť prácu a neemigruje, upadá kvôli absencii dostatočného príjmu na živobytie do sociálnych problémov
- rozdrobenosť pozemkov – extrémne limitujúci faktor rozvojových aktivít z dôvodu veľkej náročnosti z hľadiska vysporiadania vlastníckych vzťahov (napr. pre IBV, budovanie cyklotrás a pod.).

B-Strategická časť

Programu rozvoja obce

Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, realizovať, uvažovať a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách, nie izolovane. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj prognostické varianty rozvoja územných celkov vyššej úrovne, či už z hľadiska strednodobého alebo dlhodobého horizontu. Východiská pre prognózy budúceho vývoja sú prezentované v rôznych strategických dokumentoch národnej úrovne. Stratégia Európa 2020 predstavuje víziu európskeho sociálneho trhového hospodárstva v 21. storočí, definuje ciele, ktoré sa majú do roku 2020 naplniť a pre tieto ciele stanovuje aj ukazovatele na ich hodnotenie. Základom tejto stratégie sú tri vzájomne sa dopĺňajúce priority:

1. **Inteligentný rast** – vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii,
2. **Udržateľný rast** – podpora ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívne využíva zdroje,
3. **Inkluzívny rast** – podpora hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť.

Stratégiu Európa 2020 aplikujú všetky členské štáty Európskej únie, teda aj Slovensko. Navyše, na podporu jej aplikácie a v záujme zlepšenia hospodárskej výkonnosti jednotlivých členských štátov vydáva Európska komisia pre tieto štáty rôzne odporúčania. Slovensko dostalo odporúčania na zlepšenie stavu v oblasti verejných financií, daní, trhu práce, vzdelávania a odbornej prípravy, sieťových odvetví, podnikateľského prostredia a efektívnosti verejnej správy. Stratégia Európa 2020 sa premieta aj do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov Slovenska.

Strategická časť Programu rozvoja obce Brezina na roky 2019 – 2024 nadväzuje na analytickú časť, ktorá predstavuje komplexnú analýzu územia. Táto časť PRO obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká a danosti. Jej súčasťou je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

Strategická vízia a strategický cieľ obce

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzeráť. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doteraz realizovaných a plánovaných projektov, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná **strategická vízia** obce Brezina:

Obec Brezina je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby.

Na dosiahnutie uvedenej strategickej vízie bude potrebné naplniť strategický cieľ rozvoja obce Brezina na roky 2019 – 2024. **Strategickým cieľom** rozvoja obce je

„vytvoriť podmienky pre zvyšovanie kvality života jej obyvateľov aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľadovaní životného prostredia obce“.

Stratégia rozvoja

Cieľom strategickej časti programu je navrhnúť priority a opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Ide o návrh takých priorit a opatrení, ktorých riešenie je buď priamo v kompetencii obce alebo tiež takých, ktoré síce nie sú priamo v jej kompetencii, avšak obec ich dokáže svojou činnosťou a svojimi schopnosťami ovplyvniť žiaducim smerom.

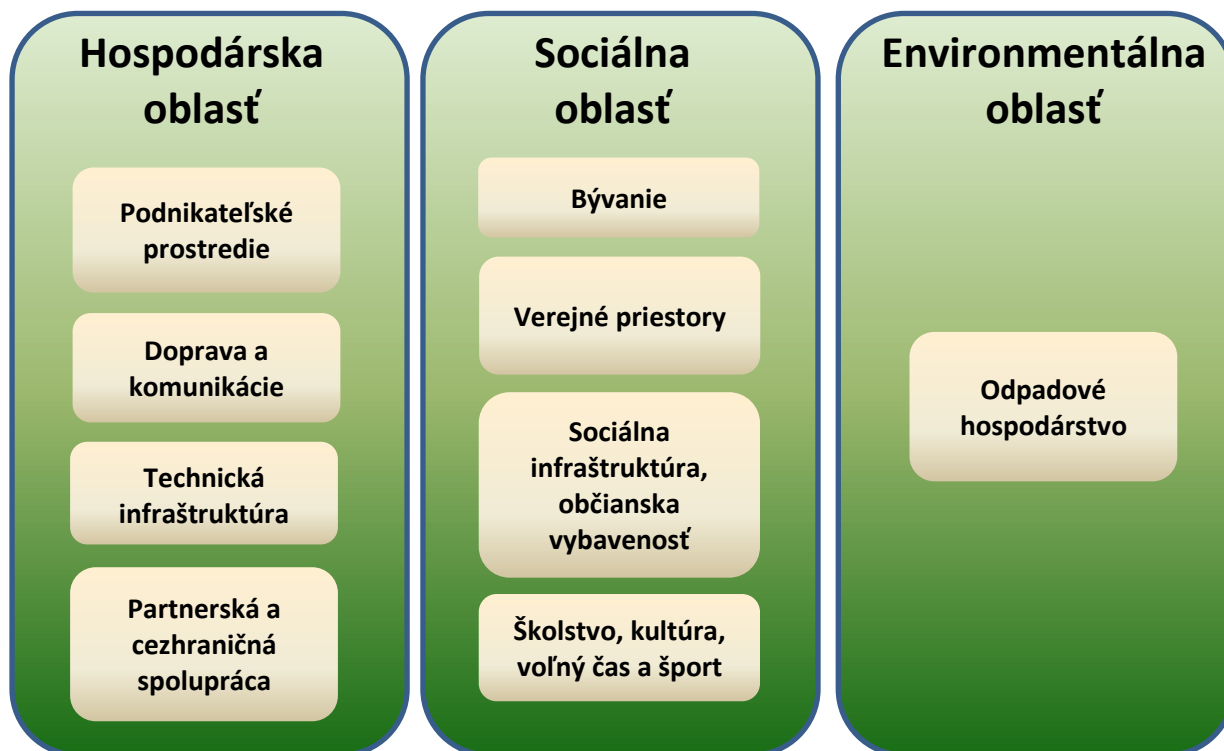
Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Stratégia rozvoja obce je spracovaná v súlade s aktualizovanou Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ktorá definuje hlavné faktory rozvoja slovenských regiónov, analyzuje regionálne disparity a prognózuje hospodársky vývoj v týchto regiónoch. Táto stratégia, spracovaná v súlade so stratégiou Európa 2020, definuje 5 prioritných oblastí na dosiahnutie cieľa – vytvoriť konkurencieschopnú, pracovné miesta vytvárajúcu a na poznatkoch založenú ekonomiku:

- PO 1 – Ľudské zdroje – zvýšenie kvality ľudského kapitálu,
- PO 2 – Ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť hospodárstva,
- PO 3 – Štrukturálne zmeny,
- PO 4 – Poznatkovo orientovaná ekonomika,
- PO 5 – Ochrana a tvorba životného prostredia.

Týchto 5 prioritných oblastí Národnej stratégie regionálneho rozvoja je premietnutých do navrhovaných priorit v stratégii rozvoja obce, pričom sú prispôsobené podmienkam obecnej samosprávy tak, že PO 2 až PO 4 z Národnej stratégie RR sú v PRO zjednotené do Prioritnej oblasti Hospodárska politika, PO 1 predstavuje v PRO Prioritnú oblasť Sociálna politika a PO 5 predstavuje oblasť Environmentálna politika.

Pre naplnenie definovanej vízie si teda obec Brezina stanovila tri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich nasledovné priority:

- A.) **Hospodárska oblasť** – táto prioritná oblasť pozostáva zo 4 priorít: podnikateľské prostredie (podpora malého a stredného podnikania, podpora miestnej hospodárskej základne, rozvoj poľnohospodárstva a lesníctva), doprava a komunikácie (výstavba nových a rekonštrukcia starých miestnych komunikácií a chodníkov), technická infraštruktúra (skvalitnenie technickej vybavenosti obce – vodovod, kanalizácia, rozhlas) a partnerská spolupráca (spolupráca s partnerskými obcami).
- B.) **Sociálna oblasť** – prioritná oblasť pozostávajúca taktiež zo 4 rozvojových priorít: bývanie (zlepšovanie ponuky bývania v obci), verejné priestory (úprava verejných priestranstiev), sociálna infraštruktúra, občianska vybavenosť (skvalitnenie občianskej vybavenosti, rekonštrukcia budov vo vlastníctve obce, podpora sociálnych služieb a komunitného rozvoja) a školstvo, kultúra, voľný čas a šport (rekonštrukcia školských zariadení, zlepšenie ponuky športového vyžitia, podpora kultúrnych a športových podujatí a telies).
- C.) **Environmentálna oblasť** – tretia prioritná oblasť pozostáva z 1 rozvojovej priority: odpadové hospodárstvo (podpora zhodnocovania odpadov výstavbou zariadení na zber a zhodnocovanie odpadov).

Prostredníctvom týchto troch prioritných oblastí a definovaných priorít, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení, projektov a aktivít, bude obec naplňovať definovanú strategickú víziu rozvoja. Splnením jednotlivých cieľov a stanovených opatrení bude zabezpečovať zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov.

Formulár 9 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov

Vízia			
<i>„Obec Brezina je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby“</i>			
Strategický cieľ			
<i>„vytvoriť podmienky na zvyšovanie kvality života jej obyvateľov aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľaďovaní životného prostredia obce“</i>			
Prioritná oblasť	Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Globálny cieľ	<i>Rozvíjať vnútorný potenciál územia, založený na podpore miestneho hospodárstva a vybudovanej dopravnej a technickej infraštruktúry</i>	<i>Podporovať skvalitňovanie občianskej vybavenosti a zabezpečovať pre obyvateľov dôstojné podmienky spoločenského vyžitia</i>	<i>Zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj jej návštevníkov kvalitné životné prostredie</i>
Priority	<ul style="list-style-type: none"> • podnikateľské prostredie • doprava a komunikácie • technická infraštruktúra • partnerská a cezhraničná spolupráca 	<ul style="list-style-type: none"> • bývanie • verejné priestory • sociálna infraštruktúra, občianska vybavenosť • školstvo, kultúra, voľný čas a šport 	<ul style="list-style-type: none"> • odpadové hospodárstvo
Opatrenia	1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov 1.2 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry 1.3 Zlepšenie technickej vybavenosti obce 1.4 Spolupráca s partnerskými obcami	2.1 Tvorba možností pre rozvoj bývania 2.2 Úprava verejných priestranstiev 2.3 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti 2.4 Podpora poskytovania sociálnych služieb a podpora komunitného rozvoja 2.5 Skvalitnenie školských	3.1 Podpora triedenia a zhodnocovania odpadov

		zariadení 2.6 Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času 2.7 Podpora spoločenského a kultúrneho života	
--	--	---	--

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

C-Programová časť

Programu rozvoja obce

Programová časť PRO nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projekty na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti na úroveň opatrení a aktivít. Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Opatrenia, projekty a aktivity podľa prioritných oblastí

Všetky projekty a aktivity, ktoré samospráva plánuje v strednodobom horizonte realizovať, sú uvedené v nasledujúcom formulári. Konkrétne činnosti, ktoré samospráva plánuje realizovať formou projektového zámeru, sú v tomto aj v ďalších formulároch uvedené ako „Projekt“. Činnosti, ktoré sa neplánujú realizovať formou projektového zámeru, sú uvedené ako „Aktivita“.

Formulár 10 (P1): Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí

Prioritná oblasť 1 – HOSPODÁRSKA	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov	<p>Aktivita: 1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci</p> <ul style="list-style-type: none"> - príprava pozemkov, budov, priestorových a technických podmienok pre vznik nových služieb a rozvoj existujúcich podnikateľských aktivít - prenájom obecných pozemkov a budov - podpora subjektov lesného hospodárstva a zhodnocovania drevnej hmoty - podpora poľnohospodárskych subjektov
1.2 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry	<p>Projekt: 1.2.1 Výstavba miestneho informačného systému v obci Aktivita: - osadenie orientačných tabúl v intraviláne obce</p> <p>Projekt: 1.2.2 Rekonštrukcia miestnych komunikácií (ul. Športová, Lesná, Okružná) Aktivita: - úprava povrchu na miestnych komunikáciách</p> <p>Projekt: 1.2.3 Dobudovanie miestnych komunikácií pre MRK v obci Brezina Aktivita: - rekonštrukcia cesty, výstavba nového chodníka a rigolov na ul. Cintorínska - vybudovanie parkoviska pri cintoríne - rekonštrukcia chodníka na ul. Športová a na ul. Cintorínskej (po gréckokatolícky chrám) - výstavba nového chodníka na ul. Brezová (medzi obecným úradom a ZŠ)</p> <p>Projekt: 1.2.4 Vybudovanie parkoviska pri bowlingu Aktivita: - výstavba asfaltového povrchu pri bowlingu</p>

	<p>Aktivita: 1.2.5 Rekonštrukcia rigolov okolo miestnych komunikácií - vyčistenie a vyspádovanie rigolov okolo miestnych komunikácií</p> <p>Projekt: 1.2.6 Vysporiadanie pozemkov pod miestnymi komunikáciami (ul. Športová, Okružná) Aktivita: - vyriešenie vlastníckych vzťahov pod komunikáciami na ul. Športová a Okružná</p> <p>Projekt: 1.2.7 Dostavba chýbajúcich chodníkov po dobudovaní vodovodu a kanalizácie Aktivita: - vybudovanie chýbajúcich chodníkov po ukončení výstavby inžinierskych sietí</p>
1.3 Zlepšenie technickej vybavenosti obce	<p>Projekt: 1.3.1 Výstavba vodovodu – III. etapa Aktivita: - uloženie vodovodného potrubia</p> <p>Projekt: 1.3.2 Dokončenie výstavby vodovodu a jeho sprevádzkovanie (IV. etapa) Aktivita: - dobudovanie chýbajúcej vodovodnej siete na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou - zabezpečenie vodného zdroja pre potreby obce</p> <p>Projekt: 1.3.3 Výstavba kanalizácie a ČOV Aktivita: - vybudovanie kanalizačnej siete, prípojok a ČOV</p> <p>Projekt: 1.3.4 Dobudovanie verejného osvetlenia v chýbajúcich častiach obce Aktivita: - výstavba nových bodov verejného osvetlenia</p> <p>Projekt: 1.3.5 Rekonštrukcia obecného rozhlasu Aktivita: - osadenie nových koncových bodov bezdrôtového rozhlasu, vrátane zakúpenia technológie</p>
1.4 Spolupráca s partnerskými obcami	<p>Aktivita: 1.4.1 Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce - rozvoj spolupráce s partnerskými obcami/mestami</p>
Prioritná oblasť 2 – SOCIÁLNA	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
2.1 Tvorba možností pre rozvoj bývania	<p>Projekt: 2.1.1 Výstavba obecných nájomných bytov (po dobudovaní vodovodu a kanalizácie) Aktivita: - vybudovanie bytového domu s 8 nájomnými bytmi</p>

<p>2.2 Úprava verejných priestranstiev</p>	<p>Projekt: 2.2.1 Revitalizácia cintorína <i>Aktivity:</i> - úprava priestorov cintorína, oprava chodníkov - osadenie mobiliáru (lavičky, odpadkové koše, informačné tabule...) - revitalizácia zelene</p> <p>Projekt: 2.2.2 Revitalizácia verejnej zelene v obci <i>Aktivity:</i> - úprava verejnej zelene (okrasné stromy, kríky, kvetiny, záhony, okrasné kamienky a pod.)</p>
<p>2.3 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti</p>	<p>Projekt: 2.3.1 Výstavba prírodného amfiteátra (medzi bowlingom a multifunkčným ihriskom) <i>Aktivity:</i> - vybudovanie amfiteátra v rámci postupnej výstavby obecného kultúrno-športového areálu</p> <p>Projekt: 2.3.2 Rekonštrukcia Domu smútku <i>Aktivity:</i> - výmena dverí, okien, rekonštrukcia WC - rekonštrukcia mobiliáru - úprava príľahlých priestorov (najmä chodníkov)</p> <p>Projekt: 2.3.3 Rekonštrukcia schodov do kultúrneho domu <i>Aktivity:</i> - úprava schodov</p> <p>Projekt: 2.3.4 Rekonštrukcia interiéru kultúrneho domu <i>Aktivity:</i> - výmena dverí, rekonštrukcia WC a kúrenia - rekonštrukcia stropov, podláh a javiska</p> <p>Projekt: 2.3.5 Rekonštrukcia exteriéru kultúrneho domu <i>Aktivity:</i> - zateplenie budovy a úprava fasády</p>
<p>2.4 Podpora poskytovania sociálnych služieb a podpora komunitného rozvoja</p>	<p>Projekt: 2.4.1 Poskytovanie sociálnych služieb v zariadení sociálnych služieb v obci <i>Aktivity:</i> - poskytovanie sociálnych služieb prijímateľom (napr. denný stacionár, zariadenie pre seniorov a pod.)</p> <p>Projekt: 2.4.2 Poskytovanie opatrovateľskej služby v domácnosti <i>Aktivity:</i> - poskytovanie opatrovateľskej služby obyvateľom obce odkázaným na poskytovanie tejto sociálnej služby</p>

	<p>Projekt: 2.4.3 Realizácia projektu terénnej sociálnej práce Aktivita: - zapojenie obce do projektu TSP, v rámci ktorého sa poskytuje sociálne poradenstvo a sociálna pomoc najmä príslušníkom MRK</p> <p>Projekt: 2.4.4 V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP Aktivita: - spolupráca obce s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny pri realizácii projektov na úseku aktívnych opatrení trhu práce</p>
2.5 Skvalitnenie školských zariadení	<p>Projekt: 2.5.1 Rekonštrukcia strechy ZŠ (havarijný stav) Aktivita: - oprava a výmena zatekajúcej strešnej krytiny</p> <p>Projekt: 2.5.2 Rekonštrukcia exteriéru budovy ZŠ Aktivita: - zateplenie budovy a úprava fasády</p>
2.6 Skvalitnenie ponuky športového využitia a trávenia voľného času	<p>Aktivita: 2.6.1 Výstavba detského a workoutového ihriska pri multifunkčnom ihrisku - v rámci postupného budovania obecného kultúrno-športového areálu vybudovanie nového detského a nového workoutového ihriska pri multifunkčnom ihrisku</p>
2.7 Podpora spoločenského a kultúrneho života	<p>Aktivita: 2.7.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí - podpora kultúrnych podujatí - podpora športových podujatí - podpora miestnych kultúrnych a športových telies</p>
Prioritná oblasť 3 – ENVIRONMENTÁLNA	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
3.1 Podpora triedenia a zhodnocovania odpadov	<p>Projekt: 3.1.1 Výstavba zberného dvora Aktivita: - vybudovanie zariadenia na zber odpadov</p> <p>Projekt: 3.1.2 Výstavba obecného kompostoviska Aktivita: - vybudovanie malej kompostárne (do 100 t) v záujme podpory zhodnocovania biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov</p>

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

Súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PRO. Ukazovatele výsledkov a dopadov pre PRO obce sú spracované v nasledujúcom formulári. Rozdelené sú do troch kategórií:

- ukazovatele výstupu – práce, tovary a služby, financované počas realizácie aktivít projektu,
- ukazovatele výsledku – okamžitý efekt realizácie aktivít projektu, príp. služby poskytnuté cieľovej skupine,
- ukazovatele dopadu – dlhodobý efekt vplyvu na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu.

Východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PRO obce boli stanovené ako nulové v roku 2019, cieľové hodnoty boli stanovené pre roky 2021 a 2024.

Formulár 11 (P2): Zoznam ukazovateľov cieľov/prioritných oblastí PRO

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota		Cieľová hodnota	
				2019	2021	2024	
Hospodárska oblasť							
Opatrenie 1.1. - Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov							
Výsledok	Podpora podnikateľa	OcÚ	počet	0	2	2	
Opatrenie 1.2. - Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry							
Výsledok	Osadené orientačné tabule	OcÚ	počet	0	40	40	
Výsledok	Zrekonštruované miestne komunikácie	OcÚ	m	0	1030	1030	
Výsledok	Zrekonštruované miestne komunikácie (ul. Cintorínska)	OcÚ	m	0	100	100	
Výsledok	Vybudované nové chodníky a rigoly (ul. Cintorínska)	OcÚ	m	0	100	100	
Výsledok	Vybudované nové chodníky (ul. Cintorínska a Brezová)	OcÚ	m	0	200	200	
Výsledok	Zrekonštruované chodníky (ul. Športová)	OcÚ	m	0	50	50	
Výsledok	Nové parkovacie miesta pri cintoríne	OcÚ	počet	0	10	10	
Výsledok	Nové parkovacie miesta pri bowlingu	OcÚ	počet	0	10	10	
Výsledok	Vyčistené rigoly okolo miestnych komunikácií	OcÚ	m	0	0	600	
Výsledok	Vysporiadané pozemky pod miestnymi komunikáciami	OcÚ	m ²	0	0	2000	
Výsledok	Vybudované nové chodníky	OcÚ	m	0	0	400	
Opatrenie 1.3. - Zlepšenie technickej vybavenosti obce							
Výsledok	Uložené nové vodovodné potrubie	OcÚ	m	0	600	1200	

Výsledok	Vybudované nové vodovodné prípojky	OcÚ	počet	0	0	100
Výsledok	Vybudované nové kanalizačné prípojky	OcÚ	počet	0	0	100
Výsledok	Nové body verejného osvetlenia	OcÚ	počet	0	15	15
Výsledok	Nové koncové body bezdrôtového rozhlasu	OcÚ	počet	0	30	30
Opatrenie 1.4. - Spolupráca s partnerskými obcami						
Výsledok	Podporené partnerské projekty	OcÚ	počet	0	3	6
Sociálna oblasť						
Opatrenie 2.1. - Tvorba možností pre rozvoj bývania						
Výsledok	Vybudované nové nájomné byty	OcÚ	počet	0	0	8
Opatrenie 2.2. - Úprava verejných priestranstiev						
Výsledok	Zrevitalizovaný objekt cintorína	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Zrevitalizované plochy verejnej zelene	OcÚ	celok	0	1	1
Opatrenie 2.3. - Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti						
Výsledok	Vybudovaný amfiteáter	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Zrekonštruovaný objekt Domu smútku	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Opravené schody do kultúrneho domu	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Zrekonštruovaný interiér kultúrneho domu	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Zrekonštruovaný exteriér kultúrneho domu	OcÚ	objekt	0	0	1
Opatrenie 2.4. - Podpora poskytovania sociálnych služieb a podpora komunitného rozvoja						
Výsledok	Prijímatelia v zariadení soc. služieb v obci, ktorým sa poskytuje soc. služba	OcÚ	počet	0	0	10
Výsledok	Prijímatelia opatrovateľskej služby v domácnosti	OcÚ	počet	0	2	2
Výsledok	Osoby zamestnané cez projekt TSP	OcÚ	počet	0	2	2
Dopad	Pomoc podaná osobám z MRK	OcÚ	počet	0	50	50
Výsledok	Osoby zamestnané cez projekty AOTP	OcÚ	počet	0	2	2
Opatrenie 2.5. - Skvalitnenie školských zariadení						
Výsledok	Zrekonštruovaná strecha na budove ZŠ	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Zrekonštruovaná fasáda budovy ZŠ	OcÚ	objekt	0	0	1
Opatrenie 2.6. - Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času						
Výsledok	Vybudované nové detské ihrisko	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Vybudované nové workoutové ihrisko	OcÚ	objekt	0	1	1
Opatrenie 2.7. - Podpora spoločenského a kultúrneho života						
Výsledok	Podporené kultúrne a športové podujatia	OcÚ	počet/rok	0	3	6
Výsledok	Podporené miestne kultúrne a športové telesá	OcÚ	počet/rok	0	2	2

Environmentálna oblasť						
Opatrenie 3.1. - Podpora triedenia a zhodnocovania odpadov						
Výsledok	Vybudovaný zberný dvor	OcÚ	objekt	0	0	1
Výsledok	Vybudované obecné kompostovisko	OcÚ	objekt	0	1	1

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

Súhrnný prehľad projektových zámerov na nasledujúce obdobie poskytuje Formulár P3.

Formulár 12 (P3): Súhrnný prehľad projektových zámerov obce

P. č.	Typ zámeru	Klasifikácia stavby	Zameranie projektu (názov vystihujúci zámer)	Oblasť, na ktorú je projektový zámer orientovaný		Ukazovatele výstupov		Stav pripravenosti projektového zámeru		Predpokladaný termín realizácie (od - do)	Predpokladané náklady (tis. eur)	Priorita zámeru		Spolupráca s partnerom pri realizácii	Realizácia projektu je viazaná na podmienku
				Oblasť	Katégoria	Ukazovateľ / jednotka	Plánovaná hodnota	Stav	Iné - doplňte			Priorita	Iné - doplňte		
1	4	5	6	8	8a	9	9a	10	10a	11	12	13	13a	14	15
1	Neinvestičný		Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci	Zamestnanosť		podpora podnikateľa / počet	2		-	2019-2024	1,20 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
2	Neinvestičný	2112 - Miestne komunikácie	Výstavba miestneho informačného systému v obci	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD	osadené orientačné tabule / počet	40		-	2019	1,00 €	Budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie	-	N	N/A
3	Investičný	2112 - Miestne komunikácie	Rekonštrukcia miestnych komunikácií (ul. Športová, Lesná, Okružná)	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD	dĺžka zrek. asphalt. povrchu / m	1030	Pripravené povolenia, stanoviská	-	2019	80,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A

4	Investičný	2112 - Miestne komunikácie	Dobudovanie miestnych komunikácií pre MRK v obci Brezina	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD	dĺžka nových a zrek. ciest a chodníkov / m	700	Spracovaná projektová dokumentácia	-	2020-2021	250,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
5	Investičný	2112 - Miestne komunikácie	Vybudovanie parkoviska pri bowlingu	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD	parkovacie miesta / počet	10	Zámer je pokračovaním už realizovaného projektu	-	2022	7,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
6	Neinvestičný	2112 - Miestne komunikácie	Rekonštrukcia rigolov okolo miestnych komunikácií	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD	dĺžka upravených rigolov / m	600	V štádiu úvah	-	2023	2,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
7	Investičný	2112 - Miestne komunikácie	Vysporiadanie pozemkov pod miestnymi komunikáciami (ul. Športová, Okružná)	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD	plocha vysporiadaných pozemkov / m ²	2000	V štádiu úvah	-	2023	20,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
8	Investičný	2112 - Miestne komunikácie	Dostavba chýbajúcich chodníkov po dobudovaní vodovodu a kanalizácie	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD	dĺžka nového chodníka / m	400	V štádiu úvah	-	2024	30,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
9	Investičný	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	Výstavba vodovodu - III. etapa	Technická infraštruktúra	Rozvody elektriny, vody a plynu	dĺžka uloženého vod. potrubia / m	600	Hotové VO, vybraný dodávateľ	-	2019-2020	170,00 €		-	N	N/A
10	Investičný	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	Dokončenie výstavby vodovodu a jeho sprevádzkovanie (IV. etapa)	Technická infraštruktúra	Rozvody elektriny, vody a plynu	dĺžka uloženého vod. potrubia; pripojené domácnosti / m; počet	600; 100	Zámer je pokračovaním už realizovaného projektu	-	2022-2023	250,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A

11	Investičný	2223 - Miestne kanalizácie	Výstavba kanalizácie a ČOV	Technická infraštruktúra	Kanalizácia, čistiareň odpadových vôd	vybudované prípojky / počet	100	V štádiu úvah	-	2023-2024	2 200,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	A	N/A
12	Investičný	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	Dobudovanie verejného osvetlenia v chýbajúcich častiach obce	Technická infraštruktúra	Rozvody elektriny, vody a plynu	nové body ver. osvetlenia / počet	15	V štádiu úvah	-	2021	10,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
13	Investičný	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	Rekonštrukcia obecného rozhlasu	Technická infraštruktúra	Obecný rozhlas	nové body rozhlasu / počet	30	Spracovaná projektová dokumentácia	-	2019-2020	30,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
14	Neinvestičný		Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce			podporované partnerské projekty	6	V štádiu úvah	-	2019-2024	6,00 €	Budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie	-	A	N/A
15	Investičný	1122 - Trojbytové a viacbytové budovy	Výstavba obecných nájomných bytov (po dobudovaní vodovodu a kanalizácie)	Sociálna infraštruktúra	Bývanie	nové nájomné byty / počet	8	V štádiu úvah	-	2024	250,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
16	Investičný		Revitalizácia cintorína	Sociálna infraštruktúra	Verejné priestranstvá	revitalizovaný objekt / celok	1	Hotové VO, vybraný dodávateľ	-	2019	13,30 €		-	N	N/A
17	Neinvestičný		Revitalizácia verejnej zelene v obci	Sociálna infraštruktúra	Verejné priestranstvá	revitalizovaný objekt / celok	1	V štádiu úvah	-	2021	3,00 €	Budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie	-	N	N/A

18	Investičný	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	Výstavba prírodného amfiteátra (medzi bowlingom a multifunkčným ihriskom)	Sociálna infraštruktúra	Kultúra	vybudovaný amfiteáter / počet	1	Spracovaná štúdia	-	2020	40,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
19	Investičný	1272 - Budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít	Rekonštrukcia Domu smútku	Sociálna infraštruktúra	Občianska vybavenosť	zrekonštr. objekty / počet	1	Zámer je pokračovaním už realizovaného projektu	-	2020	30,00 €	Budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie	-	N	N/A
20	Investičný	1261 - Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	Rekonštrukcia schodov do kultúrneho domu	Sociálna infraštruktúra	Občianska vybavenosť	zrekonštr. schody / objekt	1	Hotové VO, vybraný dodávateľ	-	2019	6,00 €		-	N	N/A
21	Investičný	1261 - Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	Rekonštrukcia interiéru kultúrneho domu	Sociálna infraštruktúra	Občianska vybavenosť	zrekonštr. budova / objekt	1	Spracovaná projektová dokumentácia	-	2021	148,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
22	Investičný	1261 - Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	Rekonštrukcia exteriéru kultúrneho domu	Sociálna infraštruktúra	Občianska vybavenosť	zrekonštr. budova / objekt	1	V štádiu úvah	-	2023	40,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
23	Neinvestičný		Poskytovanie sociálnych služieb v zariadení sociálnych služieb v obci	Sociálna infraštruktúra	Sociálna vybavenosť	Prijímatelia služieb / počet	10	V štádiu úvah	-	2024	40,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
24	Neinvestičný		Poskytovanie opatrovateľskej služby v domácnosti	Zamestnanosť		Zamestnané osoby / počet	2	V štádiu úvah	-	2020	15,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A

25	Neinvestičný		Realizácia projektu terénnej sociálnej práce	Zamestnanosť			Osoby zamestnané ako TSP a TP / počet	1+1	Zámer je pokračovaním už realizovaného projektu	-	2019-2024	25,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	A	N/A
26	Neinvestičný		V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP	Zamestnanosť			práca pre dlhodobozamestnané osoby / počet	5	Zámer je pokračovaním už realizovaného projektu	-	2019-2024	3,00 €		-	A	N/A
27	Investičný	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	Rekonštrukcia strechy ZŠ (havarijný stav)	Sociálna infraštruktúra	Školstvo		zrek. strechy / objekt	1	Hotové VO, vybraný dodávateľ	-	2019	95,00 €		-	N	N/A
28	Investičný	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	Rekonštrukcia exteriéru budovy ZŠ	Sociálna infraštruktúra	Školstvo		zrek. exteriér / objekt	1	Zámer je pokračovaním už realizovaného projektu	-	2022	35,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
29	Investičný	2411 - Športové ihriská	Výstavba detského a workoutového ihriska pri multifunkčnom ihrisku	Sociálna infraštruktúra	Šport, voľný čas		vybud. ihriská / počet	2	V štádiu úvah	-	2021	25,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
30	Neinvestičný		Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies				podporené podujatia a telesá za rok / počet	5		-	2019-2024	12,00 €	Budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie	-	A	N/A
31	Investičný	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	Výstavba zberného dvora	Životné prostredie	Zhodnocovanie odpadu		vybudované objekty / počet	1	V štádiu úvah	-	2022-2023	250,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A

32	Investičný	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	Výstavba obecného kompostoviska	Životné prostredie	Zhodnocovanie odpadu	zvýšená úroveň vytriedenia odpadov / %	20	V štádiu úvah	-	2021	15,00 €	Budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie	-	N	N/A
----	------------	---	---------------------------------	--------------------	----------------------	--	----	---------------	---	------	---------	--	---	---	-----

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

D-Realizačná časť

Programu rozvoja obce

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov. Realizačná časť obsahuje:

- akčný plán,
- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PRO,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia,
- stručný popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám,
- popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia PRO.

Akčný plán obce

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania.

Formulár 13 (R1): Akčný plán

Opatrenie, projekt/aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie (tis. eur)
HOSPODÁRSKA OBLASŤ			
1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov			
<i>Aktivita: 1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci</i>	od 2019 priebežne	obec	1,20
1.2 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry			
Projekt: 1.2.1 Výstavba miestneho informačného systému v obci	2019	obec	1,00
Projekt: 1.2.2 Rekonštrukcia miestnych komunikácií (ul. Športová, Lesná, Okružná)	2019	obec	80,00
Projekt: 1.2.3 Dobudovanie miestnych komunikácií pre MRK v obci Brezina	2020-2021	obec	250,00
Projekt: 1.2.4 Vybudovanie parkoviska pri bowlingu	2022	obec	7,00
<i>Aktivita: 1.2.5 Rekonštrukcia rigolov okolo miestnych komunikácií</i>	2023	obec	2,00
Projekt: 1.2.6 Vysporiadanie pozemkov pod miestnymi komunikáciami (ul. Športová, Okružná)	2023	obec	20,00
Projekt: 1.2.7 Dostavba chýbajúcich chodníkov po dobudovaní vodovodu a kanalizácie	2024	obec	30,00
1.3 Zlepšenie technickej vybavenosti obce			
Projekt: 1.3.1 Výstavba vodovodu – III. etapa	2019-2020	obec	170,00
Projekt: 1.3.2 Dokončenie výstavby vodovodu a jeho sprevádzkovanie (IV. etapa)	2022-2023	obec; VVS, a.s.	250,00
Projekt: 1.3.3 Výstavba kanalizácie a ČOV	2023-2024	obec	2 200,00
Projekt: 1.3.4 Dobudovanie verejného osvetlenia v chýbajúcich častiach obce	2021	obec	10,00
Projekt: 1.3.5 Rekonštrukcia obecného rozhlasu	2019-2020	obec	30,00
1.4 Spolupráca partnerskými obcami			
<i>Aktivita: 1.4.1 Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce</i>	od 2019 priebežne	obec	6,00

SOCIÁLNA OBLASŤ			
2.1 Tvorba možností pre rozvoj bývania			
Projekt: 2.1.1 Výstavba obecných nájomných bytov (po dobudovaní vodovodu a kanalizácie)	2024	obec	250,00
2.2 Úprava verejných priestranstiev			
Projekt: 2.2.1 Revitalizácia cintorína	2019	obec	13,30
Aktivita: 2.2.2 Revitalizácia verejnej zelene v obci	2021	obec	3,00
2.3 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti			
Projekt: 2.3.1 Výstavba prírodného amfiteátra (medzi bowlingom a multifunkčným ihriskom)	2020	obec, MAS Roňava	40,00
Projekt: 2.3.2 Rekonštrukcia Domu smútku	2020	obec	30,00
Projekt: 2.3.3 Rekonštrukcia schodov do kultúrneho domu	2019	obec	6,00
Projekt: 2.3.4 Rekonštrukcia interiéru kultúrneho domu	2021	obec	148,00
Projekt: 2.3.5 Rekonštrukcia exteriéru kultúrneho domu	2023	obec	40,00
2.4 Podpora poskytovania sociálnych služieb a podpora komunitného rozvoja			
Projekt: 2.4.1 Poskytovanie sociálnych služieb v zariadení sociálnych služieb v obci	2024	obec	40,00
Projekt: 2.4.2 Poskytovanie opatrovateľskej služby v domácnosti	2020	obec	15,00
Projekt: 2.4.3 Realizácia projektu terénnej sociálnej práce	2019-2024	obec	25,00
Projekt: 2.4.4 V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP	2019-2024	obec	3,00
2.5 Skvalitnenie školských zariadení			
Projekt: 2.5.1 Rekonštrukcia strechy ZŠ (havarijný stav)	2019	obec	95,00
Projekt: 2.5.2 Rekonštrukcia exteriéru budovy ZŠ	2022	obec	35,00
2.6 Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času			
Aktivita: 2.6.1 Výstavba detského a workoutového ihriska pri multifunkčnom ihrisku	2021	obec	25,00
2.7 Podpora spoločenského a kultúrneho života			
Aktivita: 2.7.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies	od 2019 priebežne	obec	12,00
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ			
3.1 Podpora triedenia a zhodnocovania odpadov			
Projekt: 3.1.1 Výstavba zberného dvora	2022-2023	obec	250,00
Projekt: 3.1.2 Výstavba obecného kompostoviska	2021	obec	15,00

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PRO

Vypracovaním a schválením tohto programu rozvoja plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Implementácia navrhovaných projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto projekty/aktivity uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Vzhľadom na poddimenzovanosť samosprávy z aspektu ľudských zdrojov sa predpokladá, že niektoré projekty/aktivity bude potrebné realizovať v spolupráci s externými poradcami, odborníkmi, príp. špecializovanými firmami.

V systéme riadenia a implementácie PRO je **Riadiacim orgánom** na úrovni obce obecný úrad prostredníctvom starostu obce. Ten zodpovedá za systém riadenia PRO, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci zo štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci. Obecné zastupiteľstvo plní úlohu **Monitorovacieho výboru**. **Orgánom auditu** je hlavný kontrolór a príslušná komisia OcZ, ak je zriadená. Funkciu **Platobného orgánu** vykonáva ekonomické oddelenie OcÚ a príslušné oddelenia OcÚ plnia funkciu **Sprostredkovateľského orgánu**. PRO ako aj všetky jeho zmeny a doplnky schvaľuje obecné zastupiteľstvo (Inštitút priestorového plánovania, 2016).

Administratívne zabezpečenie realizácie tohto programu je teda nevyhnutnou podmienkou jeho plnenia. Realizácia si však bude vyžadovať pravidelnú systematickú prácu. Z tohto dôvodu sa odporúča zriadiť pri obecnom zastupiteľstve komisiu strategického rozvoja. Táto komisia by vystupovala ako poradný orgán, ktorého úlohou by bolo vypracovať a posúdiť Správu o realizácii PRO, stav finančného čerpania prostriedkov, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PRO a zúčastňovať sa dôležitých stretnutí, týkajúcich sa rozvoja obce. V prípade potreby by táto komisia mala za úlohu prehodnotiť plán na ďalšie obdobie, eventuálne doplniť úlohy a opatrenia, ktoré neboli uvedené v tomto programe a pod.

Samospráva tak bude raz ročne získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PRO za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PRO berie na vedomie návrh strategickú časť dokumentu, schvaľuje celý dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Úlohou obecného zastupiteľstva je taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných projektov. Obecné zastupiteľstvo teda každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PRO budú, či už z dôvodu povinného informovania a publicity (najmä pri projektoch financovaných z EŠIF) alebo v rámci komunikácie medzi obcou a cieľovými skupinami pri príprave a realizácii projektov, rôzne formy komunikácie. V prípade realizácie projektov z EŠIF budú v záujme informovania verejnosti osadené informačné tabule, príp. budú organizované úvodné a záverečné konferencie, semináre, workshopy, rôzne informačné stretnutia a pod.

V podmienkach obce prebieha komunikácia predovšetkým osobným stykom verejnosti a záujmových skupín s jej volenými orgánmi a zamestnancami. Významným komunikačným kanálom najmä pre mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľstva je webová stránka obce. Staršie vekové kategórie uprednostňujú najmä obecný rozhlas, úradnú tabuľu a osobné podanie. Ďalším nástrojom komunikácie budú pozvánky na priamu účasť verejnosti na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Prostredníctvom uvedených komunikačných kanálov bude až do ukončenia platnosti PRO prebiehať neustála komunikácia s obyvateľmi týkajúca sa realizácie tohto Programu rozvoja obce.

Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií o reálnom plnení PRO a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Dôsledkom dobrého nastavenia systému monitorovania a hodnotenia bude prípadná zmena spôsobu realizácie, podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení. Ako už bolo spomenuté vyššie, samospráva bude raz ročne (do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, zainteresovaných partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu, kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PRO za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia.

Monitorovanie Programu rozvoja sa teda bude vykonávať priebežne počas celého trvania PRO až do ukončenia jeho platnosti. Tento proces bude vychádzať z údajov uvedených vo Formulári P2 – ukazovatele výstupu, výsledku a dopadu projektu. Výstupom monitorovania PRO bude monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom, ktorej súčasťou môže byť aj prípadná monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v rámci implementácie projektov z EŠIF. Za prípravu monitorovacej správy konkrétneho projektu bude zodpovedať jeho garant podľa povahy projektu. Za prípravu monitorovacej správy PRO bude zodpovedať samospráva obce – či už prostredníctvom starostu obce, hlavného kontrolóra, poslancov, zriadenej komisie strategického rozvoja, zamestnancov obecného úradu, príp. inej poverenej osoby.

Formulár 14 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PRO na programové obdobie 2019 - 2024		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2020	podľa rozhodnutia obce a vznikutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby	kontrola súladu programu s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PRO	2021	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov; pri návrhu na revíziu PRO
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	2019-2024	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

E-Finančná časť

Programu rozvoja obce

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce. Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PRO,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Indikatívny finančný plán

Výška potrebných finančných prostriedkov je v tomto PRO uvedená pri jednotlivých projektoch a opatreniach. Uvedené sumy sú stanovené odhadom, keďže bez spracovania projektovej dokumentácie nie je možné ex-ante určiť predpokladanú sumu, potrebnú na realizáciu projektu. Navyše, táto suma sa ešte mení po realizácii verejného obstarávania. Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých projektov sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce. Niektoré projekty/aktivity sa budú môcť realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, iné si však budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného aj personálneho zabezpečenia.

Potenciálne zdroje, ktoré sa samospráva môže snažiť získať na realizáciu opatrení a aktivít uvedených v tomto PRO, sú najmä:

- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov (napr. Environmentálny fond, ŠFRB),
- financovanie z národných projektov (napr. úrady práce, soc. vecí a rodiny - AOTP),
- rozpočet samosprávneho kraja,
- európske štrukturálne a investičné fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR,
- Svetová banka,
- sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora a pod.,
- vlastné zdroje (rozpočet obce).

Celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej doby platnosti schváleného Programu rozvoja je Indikatívny rozpočet – sumarizácia.

Formulár 15 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia

Oblasť	rok						Spolu (tis. €)
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
Hospodárska	187,20	246,20	111,20	108,20	1 673,20	731,20	3 057,20
Sociálna	121,80	91,50	182,50	41,50	6,50	336,50	780,30
Environmentálna	0,00	0,00	15,00	50,00	200,00	0,00	265,00
SPOLU (tis. €)	309,00	337,70	308,70	199,70	1 879,70	1 067,70	4 102,50

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Model viaczdrojového financovania a finančný rámec

Financovanie jednotlivých projektov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa tak bude opierať o zdroje obce, o národné zdroje, o zdroje z EŠIF, VÚC, o súkromné a ďalšie zdroje.

Intervenčná matica predstavuje odhad objemu potrebných zdrojov na realizáciu jednotlivých projektových zámerov. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa až po vypracovaní projektovej dokumentácie a vychádzať bude najmä z procesu verejného obstarávania.

Formulár 16 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica

Viaczdrojové financovanie (tis. eur)								
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje	iné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu		
Opatrenie 1.1	1,20				1,20	1,20		
Opatrenie 1.2	390,00	238,00	108,00		44,00	390,00		
Opatrenie 1.3	2 660,00	1 870,00	668,50		121,50	2 660,00		
Opatrenie 1.4	6,00			3,00	3,00	6,00		
Opatrenie 2.1	250,00		200,00		12,50	212,50		37,50
Opatrenie 2.2	16,30		13,30		3,00	16,30		
Opatrenie 2.3	264,00	225,3	27,80		10,90	264,00		
Opatrenie 2.4	83,00	55,25	21,50		6,25	83,00		
Opatrenie 2.5	130,00	29,75	98,50		1,75	130,00		
Opatrenie 2.6	25,00	21,25	2,50		1,25	25,00		
Opatrenie 2.7	12,00			6,00	6,00	12,00		
Opatrenie 3.1	265,00	212,50	25,00		27,50	265,00		
SPOLU	4 102,50	2 652,05	1 165,10	9,00	238,85	4 065,00		37,50

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Finančný rámec na realizáciu PRO pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít je formulárom s podrobnou štruktúrou plánovaných finančných prostriedkov na opatrenia, projekty a aktivity PRO na celé jeho obdobie. Obsahuje podrobné členenie predpokladaných finančných zdrojov, potrebných na realizáciu jednotlivých projektov.

Formulár 17 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PRO

Číslo opatrenia	Kód a názov projektu/aktivity	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ - výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projektu / aktivity	RN Spolu (tis. eur)	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje
				rok			a=b+e+f+g+h	b=c+d				
I. Hospodárska politika					3 057,20 €	3 057,20 €	708,20 €	2 349,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 1.1	1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci		2 podporení podnikatelia	2019-2024	1,20 €	1,20 €	1,20 €					
Opat. 1.2	1.2.1 Výstavba miestneho informačného systému v obci	2112 - Miestne komunikácie	40 osadených tabúľ	2019	1,00 €	1,00 €	1,00 €					
	1.2.2 Rekonštrukcia miestnych komunikácií (ul. Športová, Lesná, Okružná)	2112 - Miestne komunikácie	1 030 m zrekonštruovaného povrchu ciest	2019	80,00 €	80,00 €	80,00 €					
	1.2.3 Dobudovanie miestnych komunikácií pre MRK v obci Brezina	2112 - Miestne komunikácie	vybudované nové chodníky, zrekonštruované cesty a chodníky	2020-2021	250,00 €	250,00 €	37,50 €	212,50 €				
	1.2.4 Vybudovanie parkoviska pri bowlingu	2112 - Miestne komunikácie	10 nových park. miest	2022	7,00 €	7,00 €	7,00 €					
	1.2.5 Rekonštrukcia rigolov okolo miestnych komunikácií	2112 - Miestne komunikácie	600 m upravených rigolov	2023	2,00 €	2,00 €	2,00 €					

	1.2.6 Vysporiadanie pozemkov pod miestnymi komunikáciami (ul. Športová, Okružná)	2112 - Miestne komunikácie	2 000 m ² vysporiadaných pozemkov	2023	20,00 €	20,00 €	20,00 €					
	1.2.7 Dostavba chýbajúcich chodníkov po dobudovaní vodovodu a kanalizácie	2112 - Miestne komunikácie	400 m nového chodníka	2024	30,00 €	30,00 €	4,50 €	25,50 €				
Opat. 1.3	1.3.1 Výstavba vodovodu - III. etapa	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	600 m uloženého potrubia	2019-2020	170,00 €	170,00 €	170,00 €					
	1.3.2 Dokončenie výstavby vodovodu a jeho sprevádzkovanie (IV. etapa)	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	všetky budovy v obci pripojené na vodovod	2022-2023	250,00 €	250,00 €	37,50 €	212,50 €				
	1.3.3 Výstavba kanalizácie a ČOV	2223 - Miestne kanalizácie	všetky budovy v obci pripojené na kanalizáciu	2023-2024	2 200,00 €	2 200,00 €	330,00 €	1 870,00 €				
	1.3.4 Dobudovanie verejného osvetlenia v chýbajúcich častiach obce	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	15 nových bodov VO	2021	10,00 €	10,00 €	10,00 €					
	1.3.5 Rekonštrukcia obecného rozhlasu	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	30 nových bodov rozhlasu	2019-2020	30,00 €	30,00 €	1,50 €	28,50 €				
Opat. 1.4	1.4.1 Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce		1 podporený partnerský projekt ročne	2019-2024	6,00 €	6,00 €	6,00 €					

II. Sociálna politika				780,30 €	780,30 €	448,75 €	331,55 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 2.1	2.1.1 Výstavba obecných nájomných bytov (po dobudovaní vodovodu a kanalizácie)	1122 - Trojbytové a viacbytové budovy	8 nových nájomných bytov	2024	250,00 €	250,00 €	250,00 €				
Opat. 2.2	2.2.1 Revitalizácia cintorína		revitalizovaný priestor na cintoríne	2019	13,30 €	13,30 €	13,30 €				
	2.2.2 Revitalizácia verejnej zelene v obci		revitalizované verejné priestranstvá	2021	3,00 €	3,00 €	3,00 €				
Opat. 2.3	2.3.1 Výstavba prírodného amfiteátra (medzi bowlingom a multifunkčným ihriskom)	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	vybudovaný amfiteáter	2020	40,00 €	40,00 €		40,00 €			
	2.3.2 Rekonštrukcia Domu smútku	1272 - Budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít	zrekonštruovaný objekt	2020	30,00 €	30,00 €	4,50 €	25,50 €			
	2.3.3 Rekonštrukcia schodov do kultúrneho domu	1261 - Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	zrekonštruované schody	2019	6,00 €	6,00 €	6,00 €				
	2.3.4 Rekonštrukcia interiéru kultúrneho domu	1261 - Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	zrekonštruovaný interiér	2021	148,00 €	148,00 €	22,20 €	125,80 €			
	2.3.5 Rekonštrukcia exteriéru kultúrneho domu	1261 - Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	zrekonštruovaný exteriér	2023	40,00 €	40,00 €	6,00 €	34,00 €			

Opat. 2.4	2.4.1 Poskytovanie sociálnych služieb v zariadení sociálnych služieb v obci		soc. služby poskytované 10 prijímateľom	2024	40,00 €	40,00 €	6,00 €	34,00 €					
	2.4.2 Poskytovanie opatrovateľskej služby v domácnosti		poskytovaná starostlivosť 2 osobám	2020	15,00 €	15,00 €	15,00 €						
	2.4.3 Realizácia projektu terénnej sociálnej práce		2 zamestnané osoby	2019-2024	25,00 €	25,00 €	3,75 €	21,25 €					
	2.4.4 V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP		pomoc dlhodobo nezamestnaným osobám	2019-2024	3,00 €	3,00 €	3,00 €						
Opat. 2.5	2.5.1 Rekonštrukcia strechy ZŠ (havarijný stav)	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	zrekonštruovaná strecha	2019	95,00 €	95,00 €	95,00 €						
	2.5.2 Rekonštrukcia exteriéru budovy ZŠ	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	zateplený a zrekonštruovaný objekt	2022	35,00 €	35,00 €	5,25 €	29,75 €					
Opat. 2.6	2.6.1 Výstavba detského a workoutového ihriska pri multifunkčnom ihrisku	2411 - Športové ihriská	2 vybudované ihriská	2021	25,00 €	25,00 €	3,75 €	21,25 €					
Opat. 2.7	2.7.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies		podporené miestne kultúrne a športové podujatia a teliesá	2019-2024	12,00 €	12,00 €	12,00 €						
III. Environmentálna politika						265,00 €	265,00 €	52,50 €	212,50 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 3.1	3.1.1 Výstavba zberného dvora	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	vybudovaný zberný dvor	2022-2023	250,00 €	250,00 €	37,50 €	212,50 €					

	3.1.2 Výstavba obecného kompostoviska	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	vybudované kompostovisko	2021	15,00 €	15,00 €	15,00 €					
Celkom					4 102,50 €	4 102,50 €	1 209,45 €	2 893,05 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

System hodnotenia a zaradovania projektov do financovania

Dôležitým momentom v procese realizácie PRO bude schvaľovanie financovania jednotlivých projektových zámerov obecným zastupiteľstvom. Pri výbere projektov bude preto nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam či už z legislatívneho hľadiska alebo vo vzťahu k rozvoju obce.

Nasledujúca hodnotiacia tabuľka pre výber projektov je upravená pre potreby obce. Najvyššiu prioritu (úroveň dôležitosti) majú projekty, ktorých realizácia vyplýva priamo z legislatívy a projekty, ktoré budú riešiť výrazne naliehavú havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Kategória s vysokou prioritou zahŕňa projekty s oporou vo VZN obce, projekty Miestnej akčnej skupiny, oblastnej organizácie cestovného ruchu, projekty s vydaným právoplatným stavebným povolením (príp. aj projekty s ukončeným procesom verejného obstarávania), projekty, na ktoré sa dajú získať zdroje z EŠIF a/alebo ich realizácia je zároveň nutná pre rozvoj obce a projekty, ktoré majú vysokú podporu u obyvateľstva. Kategória so strednou úrovňou dôležitosti obsahuje tie projekty, ktoré majú možnosť byť spolufinancované z európskych štrukturálnych a investičných fondov a/alebo ich realizácia je zároveň vhodná pre rozvoj obce. Kategóriu 4 a 5 predstavujú projekty nachádzajúce sa vo fáze úvah (bez spracovania prvotných analýz, projektovej dokumentácie, stavebného povolenia a pod.).

Formulár 18 (F3): Hodnotiacia tabuľka pre výber projektov

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium (podmienky pre zaradenie do úrovne dôležitosti)	Projekt/Aktivita
1	Najvyššia	a) projekty vyplývajúce zo zákona alebo legislatívy EÚ b) projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu	1.3.1; 1.3.2; 1.3.3; 2.5.1;
2	Vysoká	a) projekty s oporou vo VZN obce b) projekty s právoplatným stavebným povolením c) projekty MAS d) projekty OOCR e) projekty miestnych rozvojových organizácií f) projekty s vysokou podporou obyvateľov g) projekty s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projekty, ktorých realizácia je pre rozvoj obce nutná	1.2.1; 1.2.2; 1.2.3; 2.2.1; 2.3.1; 2.3.2; 2.3.3; 2.3.4; 2.3.5; 2.5.2; 3.1.1; 3.1.2;
3	Stredná	projekty s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projekty, ktorých realizácia je pre rozvoj obce vhodná	1.2.4; 1.2.5; 1.2.7; 1.3.4; 1.3.5; 1.4.1; 2.2.2; 2.4.2; 2.4.3; 2.4.4; 2.6.1; 2.7.1;
4	Nízka	projekty v štádiu zámerov / úvah	1.1.1; 1.2.6; 2.1.1; 2.4.1;
5	Najnižšia	ostatné	

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Záver

Formulár 19 (Z1): Schválenie PRO

Schválenie PRO	
Dokument	<p><u>Názov dokumentu:</u> Program rozvoja obce Brezina na roky 2019 – 2024</p> <p><u>Štruktúra dokumentu:</u> dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, podľa Metodiky na vypracovanie Programu rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanej Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015 a podľa Metodiky na spracovanie Programu rozvoja obce, vydanej Inštitútom priestorového plánovania, september 2016.</p>
Spracovanie	<p><u>Forma a obdobie spracovania:</u> spracovanie PRO vykonala obec v partnerstve s externým odborníkom, ktorý koordinoval proces tvorby dokumentu a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov. Dokument bol spracovaný v lete 2019.</p> <p><u>Riadiaci tím:</u> riadiaci tím pozostával zo 4 členov a v procese spracovania mal 2 pracovné zasadania.</p> <p><u>Účasť verejnosti a komunikácia s ňou:</u> verejnosť participovala na procese spracovania PRO prostredníctvom prieskumu názorov.</p> <p><u>Autor dokumentu:</u> RNDr. Radomír Babiak, PhD.; www.dokumentypreobce.sk</p> <p><u>Náklady na spracovanie:</u> z rozpočtu obce.</p>
Prerokovanie	<p><u>Prerokovanie v orgánoch samosprávy dňa:</u></p>
Schválenie	<p><u>Návrh na uznesenie zastupiteľstva:</u> „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program rozvoja obce Brezina na roky 2019 – 2024“.</p>

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Prílohy

Zoznam členov riadiaceho tímu zapojených do spracovania PRO

Riadiaci tím

Ing. Mária Baloghová	koordinátor
Jana Geňová	člen
Bc. Renáta Maťašová	člen
RNDr. Radomír Babiak, PhD.	člen

Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO

Bazálne environmentálne informácie o sídlach Slovenska (www.beiss.sk)

Halás, M. (2008): Priestorová polarizácia spoločnosti s detailným pohľadom na periférne regióny Slovenska. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 2008, Vol. 44, No. 2

Inštitút priestorového plánovania (2016): *Stručná metodika spracovania Programu rozvoja obce a Spoločného programu rozvoja obcí*. Bratislava: september 2016.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001

Korec, P. (2005): *Regionálny rozvoj Slovenska v rokoch 1989-2004*. Bratislava: Geografika, 2005. ISBN 80-969338-0-9, 227 s.

MDVRR (2015): *Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC*. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015, 62 s.

Mušinka, A., Škobla, D., Hurrle, J., Matlovičová, K., Kling, J. (2014): *Atlas rómskych komunit na Slovensku 2013*. Bratislava: UNDP, 2014. ISBN 978-80-89263-18-9, 120 s.

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR

Operačné programy 2014-2020

Partnerská dohoda 2014-2020

PHSR Košického samosprávneho kraja 2014-2020

Povodňová dokumentácia obce Brezina

Program rozvoja vidieka 2014-2020

Register pozemkových spoločností

Register účtovných závierok

Stratégia Európa 2020

Súvaha obce Brezina k 31.12.2018

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Výkaz ziskov a strát obce Brezina k 31.12.2018

Weisová, D., Bernátová, M. (2012): *Strategické plánovanie samosprávy*. Žilina: Municipalia, 2012.

Zákon č. 389/1990 Zb. o obecnom zriadení

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Internetové zdroje:

census2011.statistics.sk	www.minv.sk
datacube.statistics.sk	www.obecbrezina.sk
datacube.statistics.sk/SODB/	www.orsr.sk
http://cp.atlas.sk	www.pamiatky.sk
http://uzemia.enviroportal.sk	www.protipoziarne.sk
statdat.statistics.sk	www.registeruz.sk
www.beiss.sk	www7.statistics.sk
www.cdb.sk	www.ives. vs.sk/heraldreg
www.maps.google.com	www.zrsr.sk

Zoznam skratiek použitých v PRO

AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce	NFP	Nenávratný finančný príspevok
b.j.	Bytové jednotky	NPR	Národná prírodná rezervácia
BRKO	Biologicky rozložiteľný komunálny odpad	OcÚ	Obecný úrad
CDB	Cestná databanka	o. i.	Okrem iného
CLLD	Community-led Local Development (Miestny rozvoj vedený komunitou)	OOCR	Oblasťná organizácia cestovného ruchu
CR	Cestovný ruch	PA	Povodňová aktivita
ČOV	Čistička odpadových vôd	PP	Prírodná pamiatka
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor	PR	Prírodná rezervácia
EAO	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	POH	Program odpadového hospodárstva
EIB	Európska investičná banka	PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy	PPF	Poľnohospodársky pôdny fond
EZÚS	Európske zoskupenie územnej spolupráce	SHR	Samostatne hospodáriaci roľníci
ha	Hektár	ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
IBV	Individuálna bytová výstavba	ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
KSK	Košický samosprávny kraj	ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	ÚSES	Územný systém ekologickej stability
KZAM	Klasifikácia zamestnaní	TTP	Trvalé trávne porasty
MAS	Miestna akčná skupina	UoZ	Uchádzač o zamestnanie
MOK	Maloobjemový kontajner	VSD, a.s.	Východoslovenská distribučná, a.s.
MRK	Marginalizované rómske komunity	VVS, a.s.	Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
MSP	Malí a strední podnikatelia	VÚC	Vyšší územný celok
MŽP	Ministerstvo životného prostredia	VZN	Všeobecne záväzné nariadenie

Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky

Obec si v tomto PRO naplánovala realizovať viacero projektov/aktivít. Niektoré z naplánovaných projektov/aktivít sú pomerne jednoduché, nevyžadujú si veľké finančné, materiálne, príp. personálne úsilie. Na druhej strane, iné projekty si zo svojej povahy budú vyžadovať množstvo úsilia, času, schopností a financií. Akčný plán na daný rozpočtový rok predstavuje zhrnutie projektových zámerov a aktivít obce, ktoré sa plánujú realizovať v roku 2019 a výhľadovo aj v rokoch 2020 a 2021. Zložitejšie projekty/aktivity sú v tomto Akčnom pláne rozpracované formou Formuláru na prípravu projektov.

2019

- **1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci**
 Cieľ projektu/aktivity: Podporovať miestnych podnikateľov
 Termín realizácie: od 2019 každoročne
 Predpokladané náklady: 200,- eur ročne
- **1.2.1 Výstavba miestneho informačného systému v obci**
 Cieľ projektu/aktivity: Skvalitniť orientáciu v obci pre jej návštevníkov
 Termín realizácie: 2019
 Predpokladané náklady: 1 000,- eur
- **1.3.5 Rekonštrukcia obecného rozhlasu**
 Cieľ projektu/aktivity: Kvalitnou technológiou informovať všetkých obyvateľov obce
 Termín realizácie: 2019-2020
 Predpokladané náklady: 30 000,- eur
- **1.4.1 Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce**
 Cieľ projektu/aktivity: Rozvíjať partnerskú a cezhraničnú spoluprácu
 Termín realizácie: od 2019 každoročne
 Predpokladané náklady: 1 000,- eur ročne
- **2.2.1 Revitalizácia cintorína**
 Cieľ projektu/aktivity: Vybudovať esteticky príťažlivé priestory na obecnom cintoríne, skvalitniť prístup a možnosti oddychu pre jeho návštevníkov
 Termín realizácie: 2019
 Predpokladané náklady: 13 300,- eur
- **2.3.3 Rekonštrukcia schodov do kultúrneho domu**
 Cieľ projektu/aktivity: Zabezpečiť kvalitný prístup do priestorov KD pre všetkých obyvateľov
 Termín realizácie: 2019
 Predpokladané náklady: 6 000,- eur
- **2.4.3 Realizácia projektu terénnej sociálnej práce**
 Cieľ projektu/aktivity: Poskytovať miestnym obyvateľom v riziku sociálneho vylúčenia potrebnú sociálnu pomoc
 Termín realizácie: od 2019 každoročne
 Predpokladané náklady: 25 000,- eur

- **2.4.4 V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP**

Cieľ projektu/aktivity: Podporovať zamestnávanie miestnych obyvateľov znevýhodnených na trhu práce
 Termín realizácie: od 2019 každoročne
 Predpokladané náklady: 3 000,- eur

- **2.7.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies**

Cieľ projektu/aktivity: Podporovať kultúrny a športový život v obci
 Termín realizácie: od 2019 každoročne
 Predpokladané náklady: 2 000,- eur ročne

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.2.2 Rekonštrukcia miestnych komunikácií (ul. Športová, Lesná, Okružná)
Cieľ projektu	Zabezpečiť obyvateľom obce a jej návštevníkom kvalitné miestne komunikácie
Termín	2019
Garant	Obec Brezina
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	80 000,- eur
Zdroje financovania	Obec, Pôdohospodárska platobná agentúra
Výstupy	Zrekonštruované miestne komunikácie
Užívatelia	Obyvatelia obce a jej návštevníci

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.3.1 Výstavba vodovodu - III. etapa
Cieľ projektu	Zabezpečiť obyvateľom obce prístup k tečúcej pitnej vode
Termín	2019-2020
Garant	Obec Brezina
Spolupráca (partneri)	VVS, a.s.
Predpokladané náklady	170 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, Environmentálny fond
Výstupy	Obyvatelia majúci prístup k pitnej vode
Užívatelia	Obyvatelia obce

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.5.1 Rekonštrukcia strechy ZŠ (havarijný stav)
Cieľ projektu	Ochrániť budovu ZŠ pred zatekaním
Termín	2019
Garant	Obec Brezina
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	95 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, Ministerstvo školstva, vedy a výskumu SR
Výstupy	Zrekonštruovaná strecha
Užívatelia	Žiaci a zamestnanci ZŠ

2020

- 2.4.2 Poskytovanie opatrovateľskej služby v domácnosti**

Cieľ projektu/aktivity: Poskytovať obyvateľom odkázaným na sociálnu službu opatrovateľskú službu

Termín realizácie: 2020

Predpokladané náklady: 15 000,- eur

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.2.3 Dobudovanie miestnych komunikácií pre MRK v obci Brezina
Cieľ projektu	Zabezpečiť obyvateľom z marginalizovaných rómskych komunít prístup k občianskej vybavenosti
Termín	2020-2021
Garant	Obec Brezina
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	250 000,- eur
Zdroje financovania	Obec, štátny rozpočet, EŠIF
Výstupy	Vybudované nové a zrekonštruované staré miestne komunikácie
Užívatelia	MRK

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.3.1 Výstavba prírodného amfiteátra (medzi bowlingom a multifunkčným ihriskom)
Cieľ projektu	Vybudovať vhodné stále priestory pre organizáciu kultúrnych podujatí (folklórne slávnosti a pod.)
Termín	2020
Garant	Obec Brezina
Spolupráca (partneri)	MAS Roňava
Predpokladané náklady	40 000,- eur
Zdroje financovania	Obec, EŠIF (MAS Roňava)
Výstupy	Vybudovaný amfiteáter
Užívatelia	Obyvatelia obce a jej návštevníci

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.3.2 Rekonštrukcia Domu smútku
Cieľ projektu	Zabezpečiť dôstojné priestory pre vykonávanie smútočných obradov
Termín	2020
Garant	Obec Brezina
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	30 000,- eur
Zdroje financovania	Obec, štátny rozpočet, EŠIF
Výstupy	Zrekonštruovaná budova Domu smútku
Užívatelia	Obyvatelia obce a jej návštevníci

2021

- **1.3.4 Dobudovanie verejného osvetlenia v chýbajúcich častiach obce**
 Cieľ projektu/aktivity: Osvetliť verejné priestory v chýbajúcich častiach obce
 Termín realizácie: 2021
 Predpokladané náklady: 10 000,- eur

- **2.2.2 Revitalizácia verejnej zelene v obci**
 Cieľ projektu/aktivity: Vybudovať esteticky príťažlivé verejné priestory
 Termín realizácie: 2021
 Predpokladané náklady: 3 000,- eur

- **2.6.1 Výstavba detského a workoutového ihriska pri multifunkčnom ihrisku**
 Cieľ projektu/aktivity: Poskytnúť obyvateľom možnosti na hranie detí a na športové vyžitie
 Termín realizácie: 2021
 Predpokladané náklady: 25 000,- eur

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.3.4 Rekonštrukcia interiéru kultúrneho domu
Cieľ projektu	Zabezpečiť kvalitné priestory pre organizáciu kultúrno-spoločenských podujatí
Termín	2021
Garant	Obec Brezina
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	148 000,- eur
Zdroje financovania	Obec, štátny rozpočet, EŠIF
Výstupy	Zrekonštruovaný interiér KD
Užívatelia	Obyvatelia obce a jej návštevníci

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	3.1.2 Výstavba obecného kompostoviska
Cieľ projektu	Zvýšiť úroveň vytriedenia odpadov v obci výstavbou zariadenia na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov
Termín	2021
Garant	Obec Brezina
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	15 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, štátne dotácie, EŠIF
Výstupy	Vybudovaná malá kompostáreň
Užívatelia	Obyvatelia obce

Zoznam tabuliek, grafov a formulárov

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov	10
Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát.....	11
Tabuľka 3: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva.....	13
Tabuľka 4: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín.....	17
Tabuľka 5: Obyvateľstvo podľa počítačových znalostí	19
Tabuľka 6: Vývoj nezamestnanosti v obci	19
Tabuľka 7: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2018	20
Tabuľka 8: Štruktúra UoZ podľa KZAM k 31.12.2018	21
Tabuľka 9: Byty podľa formy vlastníctva a systému dodávky vody.....	22
Tabuľka 10: Byty podľa obytných miestností	22
Tabuľka 11: Byty podľa obdobia výstavby.....	22
Tabuľka 12: Vybavenie technickou infraštruktúrou	23
Tabuľka 13: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2019)	23
Tabuľka 14: Infraštruktúra kultúry a športu	25
Tabuľka 15: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb.....	25
Tabuľka 16: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2018; v ha)	26
Tabuľka 17: Bilancia aktív a pasív k 31.12.2018 (eur; netto).....	28
Tabuľka 18: Náklady a výnosy v roku 2018	29
Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Brezina	14
Graf 2: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2009-2018.....	15
Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2009-2018	15
Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2009-2018.....	16
Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2018	17
Graf 6: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania	18
Graf 7: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2018	20
Graf 8: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2018.....	21
Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PRO	6
Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PRO.....	7
Formulár 3 (Ú3): Metódy zapojenia verejnosti do spracovania PRO	7
Formulár 4 (Ú8): Štruktúra dokumentu	7
Formulár 5 (Ú6): Ex - post hodnotenie predchádzajúceho obdobia	30
Formulár 6 (A7): Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií	32
Formulár 7 (A8): STEEP analýza.....	38
Formulár 8 (A10): SWOT analýza.....	39
Formulár 9 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov.....	44
Formulár 10 (P1): Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí	47
Formulár 11 (P2): Zoznam ukazovateľov cieľov/prioritných oblastí PRO	51
Formulár 12 (P3): Súhrnný prehľad projektových zámerov obce	53
Formulár 13 (R1): Akčný plán	60
Formulár 14 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania	63
Formulár 15 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia.....	65

Formulár 16 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica.....	66
Formulár 17 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PRO	67
Formulár 18 (F3): Hodnotiacia tabuľka pre výber projektov	72
Formulár 19 (Z1): Schválenie PRO	73